HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

”Som ni märker är Fifa svårt drabbat av antingen korruption eller inkompetens”

En innehållsanalys av medias framställning av debatten om fotbolls-VM i Qatar 2022.

Fredrik Ruohonen

Samhällskunskap för ämneslärare 91-120 hp

D-uppsats 15 hp

Examinator: Marco Nilsson

Innehållsförteckning

Inledning 1

Syfte ... 2
Frågeställningar ... 2
Bakgrund ... 2
Den moderna tidens nyhetsrapportering ... 2
Historiska konflikter i sportsliga evenemang ... 3
Qatar och FIFA ... 4
Tidigare forskning ... 5
Teori ... 10
Dagordningseffekt och Nyhetsskapande ... 10
Nyhetsvärdering och urval ... 11
Nyhetsvärderingsmodeller ... 11
Medielogik ... 12
Tillämpning av teorin ... 13
Metod, material & tillvägagångssätt ... 14
Metod ... 14
Kvantitativ analys ... 16
Kvalitativ analys och analysmodell ... 17
Kategorier ... 18
Undersökning ... 20
Kvantitativ analys ... 20
Dagens nyheter ... 20
Svenska dagbladet ... 21
Östra smålandstidningen ... 22
Fackpress/Tidskrifter ... 22
Delsammanfattning ... 23
Kvalitativ analys ... 24
Dagens Nyheter ... 24
Delsammanfattning av Dagens Nyheter ... 28
Svenska Dagbladet ... 29
Delsammanfattning av Svenska Dagbladet ... 33
Östra Smålandstidningen ... 34
Delsammanfattning av Östra Smålandstidningen ... 38
Fackpress/Tidskrifter ... 39
Delsammanfattning av Fackpress/Tidskrifter ... 43
Avslutande reflektioner och diskussion ... 44

Referenslista.....
Källor:.....
Referenser:.....

Inledning

Det föregående fotbolls-VM i Brasilien år 2014 drog många åskådare runtom i hela världen. Då borde det faktum att protester, demonstrationer, polisvåld mm. frekvent var förekommande i nyhetsrapporteringen kring evenemanget, lett till att många fler personer hörde talas om mästerskapet. Det kommande fotbolls-VM i Qatar 2022 har också fått uppmärksamhet på grund av exempelvis de dåliga arbetsförhållandena som arbetarna står inför kring evenemanget och stort fokus har lagts på evenemanget och nyhetsrapporteringen kring det. Det föregående fotbolls-VM:et i Brasilien 2014 ligger nära i tid, det engagerade stora mängder människor på grund av det sportsliga, men även på grund av demonstrationerna som skedde kring debatten om exempelvis mänskliga rättigheter. Brasilien är ett exempel på att medierna lade mycket fokus på ett ämne även om det rumsliga avståndet är stort mellan konsument och producent av en nyhet. Att studera nyhetsrapporteringen kring arbetsförhållanden i Qatar bör inte vara ett ämne som prioriteras om man utgår från teorier om nyhetsvärdering och urval, däremot blir ämnet mer intressant eftersom det sportsliga evenemanget fotbolls-VM är grunden i varför debatten uppstod från början.[1] Jag vill då påstå att kombinationen av starka debatter kring exempelvis arbetsförhållanden, att ett stort sportsligt evenemang i fotboll är anledningen till debatten och att det precis har varit ett fotbolls-VM i Brasilien 2014, gör att nyhetsrapporteringen bör vara stor och engagera stora delar av världen. En av medias uppgifter är att förmedla och sprida kunskap och information till befolkningen, om man då utgår ifrån att stora delar av landets befolkning tar del av nyhetsrapporteringen kring evenemanget fotbolls-VM och debatterna kring det, får man reda på hur befolkningen möter debatten kring evenemanget och därmed utifrån medias nyhetsrapportering skapar sig en uppfattning om verkligheten.

Uppsatsens vetenskapliga värde ligger i grunden i att det finns en kunskapslucka inom ämnet. Efter sökningar kring ämnet kan det dels uppstå motsättningar i forskningen, eller som i detta fall då det finns en kunskapslucka kring forskning om Fotbolls-VM i Qatar och nyhetsrapporteringen kring detta. Inom ämnet finns det aktuell forskning som studerat tidigare fotbollsmästerskap och tidningsrapportering. Det uppstår däremot en avsaknad i forskningen kring hur fackpress och dagstidningar skiljer sig åt i sin porträttering, då tidigare forskning inte tenderar att inrikta sig på just detta. Detta skapar då den kunskapslucka som jag vill försöka studera i och med min studie. Lägger man till en ytterligare aspekt som beskrivs av Stofer, Schaffer, Rosenthal och Brian(2010) blir ämnet mer aktuellt. Författarna menar att nyhetsrapportering kring ett stort sportsligt

[1] Strömbäck, Jesper, *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation.* Studentlitteratur, Lund. 2009. s, 166-196.

evenemang som fotbolls-VM inte bara rapporterar om det sportsliga, utan framställer även hur exempelvis personer agerar gentemot varandra genom intressanta berättelser för läsarna. [2] Det utomvetenskapliga värdet i uppsatsen utgår ifrån att media har en roll att sprida kunskap och bibehålla demokratin.

Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur porträtteringen av det kommande fotbolls-VM i Qatar år 2022 sett ut i svenska dagstidningar och fackpress/tidskrifter. Uppsatsen utgår ifrån fyra stora dagstidningar[3] samt material från fackpress och tidskrifter. Jag vill också undersöka om nyhetsrapporteringen kring evenemanget skiljer sig mellan dagstidningarna, samt om rapporteringen skiljer sig mellan dagstidningar och fackpress/tidskrifter.

Frågeställningar

- Hur ser porträtteringen ut i dagstidningar och fackpress/tidskrifter? Skiljer den sig och iså fall hur?
- Hur förändras fokus i porträtteringen under tidsperioden?
- Vad styr nyhetsrapporteringen kring Qatar-VM?
- Varför ser nyhetsrapporteringen ut som den gör?

Bakgrund

Avsnittet nedan kommer delas upp i två delar. För att underlätta för läsaren kommer jag i del ett redogöra för vilka utgångspunkter jag som författare har om vilken påverkan media har på samhället och vad som styr nyhetsrapportering. Jag ämnar i del två att beskriva hur protester och debatter har sett ut kring sportsliga evenemang i historien, samt beskriva händelseförloppet och bakgrunden till debatten om fotbolls-VM i Qatar utifrån Utrikespolitiska Institutets rapporter.

Den moderna tidens nyhetsrapportering

När forskning bedrivs är det viktigt med ett utomvetenskapligt värde, i detta fall skulle jag vilja påstå att medias porträttering av debatten kring situationen i Qatar och det kommande fotbolls-VM år 2022 bidrar till diskussioner om demokrati. Nyhetsrapportering visar med andra ord hur människor får information om händelser i världen, samt vilken information de får ta del av. Debatten kring situationen med exempelvis de dåliga arbetsförhållandena kring evenemanget är

[2] Stofer, K. Schaffer, T. Rosenthal, J. Brian, A. *Sport Journalism: an introduction to reporting and writing.* Lanham, Md. Rowman & Littlefield. 2010 passim.
[3] Dvs. med upplagor över 50 000 exemplar.

ett sätt för media att upprätthålla sin uppgift i att vara en viktig del av demokratin. Vilket motiverar varför fotbolls-VM och debatten kring detta har ett vetenskapligt värde.

Medias utveckling under de senaste 20 åren har lett till att en förändring har skett i hur nyhetsrapporteringen ser ut idag. Media har alltid varit en viktig bidragande faktor till exempelvis kunskaps- och informationsspridning, men i och med utvecklingen av digitala medier har exempelvis dagstidningar varit tvungna att lägga större fokus på vad läsarna efterfrågar. Konklusionen av denna utveckling menar Krogh, Picard, Stål, Melesko och Stjärne är ett större fokus på exklusivitet. Bland annat utifrån ett kommersiellt perspektiv men också för att bibehålla sina läsare. [4] I och med att marknaden för nyhetsrapportering fått mer konkurrens då exempelvis digitala tidningar kommit in i bilden, måste organisationer inom media utforma nyheter som är exklusiva och intressanta i jämförelse med sina konkurrenter. Krogh, Picard med flera menar att nyhetsorganisationerna numera har ett större behov att visa konsumenterna av nyheter att just deras tidning är den som är mest läsvärd.[5]

Historiska konflikter i sportsliga evenemang

Utifrån rapporten från det Utrikespolitiska Institutet förmedlar Robin Söderberg en bild av att det i historien väldigt ofta varit möjligt att se samband mellan politik och idrott. Han nämner exempelvis OS i Berlin 1936[6], OS i München 1972[7],[8] men även mer moderna exempel inom fotbollen där fotbollslagen Barcelona FC och Paris SG fått stora summor pengar av landet Qatar, vilket har skapat debatt.[9]

Det föregående fotbolls-VM:et i Brasilien 2014 var ett tydligt exempel på hur idrotten och politiken är starkt sammanbunden på flera olika sätt. Demonstrationerna kring fotbolls-VM i Brasilien sommaren 2014 startade ett år tidigare då priserna för kollektivtrafik höjdes, samtidigt som arenabyggen prioriterades istället för befolkningens välmående. Fallet Brasilien kan jämföras med debatten kring evenemanget som ska ta plats i Qatar år 2022. Robin Söderberg skriver att den Brasilianska regeringen ville marknadsföra sig själv som varumärke, vilket gav förödande

[4] Picard, Robert & Krogh, Torbjörn von, mfl. *Vem betalar journalistiken? : om journalistikens värde för olika intressenter.* Sim(o), Stockholm. 2011 s 121-141
[5] Picard & Krogh mfl. 2011 s 13-17
[6] OS i Berlin 1936 var kontroversiellt på det sätt att Tyskland var nazistiskt styrt och hotades av bojkott från många länder.
[7] OS i München 1972 var offer för en terrorattack då tio israeler miste sina liv.
[8] Ytterligare exempel på detta är bland annat OS i Sotji 2014, där exempelvis arbetsförhållanden var starkt kritiserade när man diskuterade bland annat arenabyggande, samt HBT-lagarna i landet. Samtidigt som hela mästerskapet uppskattas ha kostat ungefär 50 miljarder kronor.
[9] Söderberg, Robin. *Spelet om makten – när idrott blir politik.* Utrikespolitiska institutet, Världspolitikens dagsfrågor, Stockholm. 2014/nr.5. s 15f

konsekvenser för arbetarna som jobbade med att få klart arenorna till evenemanget så snabbt som möjligt.[10]

Qatar och FIFA

Landet Qatar har i modern tid blivit mer och mer inblandad i idrottens värld. Tack vare sina stora tillgångar på olja har man kunnat komma i kontakt med idrotten, vilket har lett till debatt. En huvudaktör i debatterna som uppstod i anknytning till VM:et i Brasilien och det kommande VM:et i Qatar är det internationella fotbollsförbundet FIFA som har fått stor kritik för hur man väljer värd för olika sportsliga evenemang. FIFA har fått utstå hård kritik och blivit anklagade för att följa en egen agenda av ekonomiskt intresse när man utser värd för mästerskap. Organisationen har bland annat blivit anklagad för korruption och mutskandaler[11]. När man diskuterar det kommande VM:et i Qatar år 2022 är det främst arenabyggena som får stora rubriker, men kritikerna började redan undra hur valet av värd för fotbolls-VM gått till när ett land där sommarmånaderna har en dygnsmedeltemperatur på över 34 grader.[12]

Qatar har få länder som kan mäta sig med dem själva när man talar om att använda idrott för diplomatiska syften. Då de exempelvis investerat i fotbollslagen Barcelona och Paris, men även betalat stora mängder pengar för att kunna sända sportsliga evenemang på TV. Landet har genom sina företag med stark ekonomisk ryggrad från bland annat oljetillgångar beblandat sig i sportens värld, men även i exempelvis den franska politiken. När det gäller Qatars koppling till det internationella fotbollsförbundet FIFA, kan man konstatera och återkoppla till det föregående fotbolls-VM i Brasilien där stora delar av världen demonstrerade och protesterade mot hur organisationen bland annat styrs av korruption och mutor. Nu långt innan avspark för VM:et i Qatar, kommer det många rapporter om hur arbetare dör i slavliknande förhållanden när det gäller arenabygganden till mästerskapet. Det är sju år kvar tills mästerskapet ska invigas och protesterna ökar för varje dag som går, många kräver till och med en ny omröstning. Söderberg hänvisar till en rapport från ITUC[13] att det redan omkommit 1400 arbetare från Nepal och Indien under arbetet med de nya arenorna, samtidigt är dessa två nationaliteter de enda som det finns officiell statistik på. Detta kan höja antalet med många tusen fram till att VM:et startar. [14]

[10] Söderberg 2014 s. 24-33
[11] Organisationen gjorde exempelvis en vinst på nästan 100 miljoner dollar år 2013, vilket gav dem tillgångar på över en miljard dollar.
[12] Söderberg, 2014 s. 7f
[13] International Trade Union Confederation.
[14] Söderberg, 2014 s. 30-33

Tidigare forskning

I detta kapitel kommer jag redogöra för forskning som är relaterad till ämnet.

Allern, Sigurd - Journalistic and commercial news values: news organizations as patrons of an institution and market actors (2002)

Sigurd Allern skriver i sin rapport om utifrån vilka kriterier tidningar presenterar sina nyheter. Allern menar att det tidigare forskats kring utifrån vilka kriterier journalistiken producerar nyheter. I detta arbete undersöker författaren journalistikens kriterier i förhållande till de kommersiella kriterierna som nyhetsproducenter även måste ta hänsyn till. Allern konstaterar bland annat att det finns en tydlig skillnad emellan idealistiskt drivna organisationer och kommersiella organisationer. Allern menar att nyhetsproducenter tar stor hänsyn till det kommersiella perspektivet, samtidigt som de journalistiska kriterierna för att en nyhet ska produceras även hålls fast vid. Allern menar också att nyhetsorganisationer skär ner på kostnader för att kunna bibehålla standard inom både det kommersiella fältet och journalistikens riktlinjer. Författarens undersökning fokuserar på hur journalistik och kommersialism kombineras i nyhetsproduktion, vilket kan kopplas till denna undersökning och huruvida nyheter publiceras och utifrån vilka syften. [15]

Asp, Kent - News media logic in a New Institutional perspective (2014)

Kent Asps rapport kring medielogik syftar till att undersöka medielogiken utifrån det faktum att journalistiken både är marknadsdriven och driven utifrån normer. Asps slutsats är att medielogik är en stark institution i många västländer och har gett journalister en stark makt som inte har någon motståndare, vilket leder till en utmaning för demokratin enligt författaren. Författaren menar i sitt arbete att det är medielogiken som gör att produktionen av nyheter passar till en publik. Asp undersöker i sin rapport hur medielogiken styr nyhetsproduktionen, precis som detta arbete är medielogiken en del av hur jag analyserar nyhetsproduktionen kring det undersökta ämnet. [16]

[15] Allern, Sigurd, *'Journalistic and commercial news values: news organizations as patrons of an institution and market actors'*, 15th Nordic Conference on Media and Communication Research., S. 137-152, 2002. Passim

[16] Asp, Kent, *News media logic in a New Institutional perspective*, Journalism Studies, 15:3, 256-270 2014

Ekman, Matthias – Den globala rättviserörelsen i svenska medier – hegemoniska formationer i relationen mellan journalistik och kapitalism (2011)

I Matthias Ekmans studie undersöker författaren hur media porträtterar protester vid fyra toppmöten åren 1999-2007, författaren undersöker även hur ”World Social Forum” porträtteras i svensk tidningspress. Studien grundas i den globala rättviserörelsen och resulterar i att författaren konstaterar att rörelser inte måste ha uppmärksamhet från media för att kunna existera. Likt vad denna uppsats kommer behandla, undersöker Ekman hur sociala rörelser framställs i exempelvis protester och våld. [17]

Galtung, Johan & Ruge Holmboe, Mari – The structure of foreign news (1965)

Johan Galtung och Mari Holmboe Ruge har skrivit en av grundstenarna i forskningen kring nyhetsvärdering i sin artikel *The structure of foreign news*. I sin artikel har författarna konstruerat en modell utifrån hypoteser kring vad som skapar en nyhet. Författarna har undersökt fyra norska dagstidningar har rapporterat kring tre kriser, i Cypern, Kongo och Kuba. Författarna utgår ifrån åtta punkter[18] när de skriver vad som krävs för att en händelse ska gå till nyhet. Galtung och Ruges 12 punkter som visar vad en händelse kräver för att den ska bli en nyhet ligger till grund för mycket av forskningen kring detta ämne, deras utvecklade punkter för nyhetsvärdering ligger till viss del till grund för teorin i uppsatsen, men kommer även jämföras med resultatet. [19]

Hafez, Kai – The myth of media globalization (2007)

Kai Hafez bok *The myth of media globalization* syftar till att undersöka massmedias globalisering. Han syftar bland annat att förklara medias globalisering utifrån ett bredare perspektiv, vilket kan förklara hur andra länder än Sverige porträtteras i media och därmed användas i denna uppsats. Hafez kommer bland annat fram till att media i ett globalt perspektiv har till uppgift att genomföra en global kunskapsspridning och ge nya perspektiv på händelser omkring i världen. Hafez kommer också fram till att media påverkas av diskurser, politik och hegemoniska formationer i sitt arbete. Då Hafez bland annat kommer fram till att media påverkas av politik och strukturer i samhället, kan man även koppla denna uppsats till forskningen i fråga och jämföra resultatet med i denna undersökning. [20]

Hvitfelt, Håkan – På första sidan – en studie i nyhetsvärdering (1985)

---

[17] Ekman, Matthias. *Den globala rättviserörelsen i svenska medier: hegemoniska formationer i relationen mellan journalistik och kapitalism.* Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2011. Passim

[18] Dessa punkter står fortfarande som en grund till forskningen i nyhetsvärdering och nyhetsurval, dock har det under kommande år lagts till punkter och omarbetats kring denna modell.

[19] Galtung, Johan & Ruge Holmboe, Mari. *The structure of foreign news*, Journal of peace research, 2:1, 64-91, 1965

[20] Hafez, Kai. *The myth of media globalization.* Cambridge: Polity. 2007. Passim

Håkan Hvitfeldt genomförde sin studie *På förstasidan – en studie i nyhetsvärdering* i syfte att undersöka nyhetsvärdering utifrån hur tidningar väljer att lägga fram nyheter på sina förstasidor. I sin studie undersökte han sex svenska dagstidningar. I sitt resultat konstaterar Hvitfeldt att det krävs åtta olika faktorer för att en nyhet ska hamna på förstasidan i en tidning. Dessa faktorer är: 1. Nyheten ska involvera politik, ekonomi eller brott/olyckor. 2. Det geografiska avståndet ska vara närliggande (3). Till de händelser som rapporteras om. 4. Händelserna ska vara överraskande eller sensationella. 5. Nyheten ska involvera elitpersoner. 6. Nyheten ska vara enkel för läsaren att ta in. 7. Trots att nyheten är enkel, ska den behandla viktiga händelser som är relevanta för läsaren. 8. Nyheten ska vara en del av ett större tema, men händelsen ska utspelas under kort tid. Hvitfeldts arbete kan kopplas till denna uppsats teoretiska grund, då han är en av de främsta svenska forskarna när det gäller nyhetsvärdering. [21]

Johansson, Bengt - Vid nyhetsdesken: en studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner (2008)

Bengt Johansson har i sin studie *Vid nyhetsdesken: en studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*, studerat svenska nyhetsredaktioner utifrån begreppen nyhetsvärdering och nyhetsurval, samt utifrån vilka kriterier en nyhet produceras. Johansson konstaterar bland annat att en nyhet bör vara intressant och fånga publiken, detta kan ske genom olika tekniker såsom exempelvis dramatisering eller konkretisering. Johansson konstaterar också att en stark ekonomisk mediaorganisation skapar bra nyheter, Johansson skriver också att beslut kring vad som ska publiceras som nyheter sker på många olika nivåer. De olika nivåerna från chefer och journalister är också styrda av nyhetsorganisationens kultur, samt hur individen själv ser på en nyhet. Johanssons studie konstaterar exempelvis att en nyhet kan påverkas av individen i journalisten, samtidigt som den även kan påverkas utifrån rutinmässiga och typiska regler hos organisationen som publicerar nyheter. Johanssons studie kan kopplas till min egen då han skriver att det till viss del är de stora tidningarna som följer reglerna utifrån nyhetsvärdering och nyhetsurval, samtidigt som han påstår att det exempelvis är berättartekniker som får en nyhet intressant för publiken. Då en del av teorin i denna uppsats handlar om medielogiken och dess berättartekniker, kan Johanssons arbete kopplas samman till mitt och sedan jämföras. [22]

Roosvall, Anna – Utrikesjournalistikens antropologi – nationalitet, etnicitet och kön I svenska tidningar (2005)

---

[21] Hvitfelt, Håkan. *På första sidan: en studie i nyhetsvärdering*. Stockholm: Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar. 1985 Passim.

[22] Johansson, Bengt. *Vid nyhetsdesken: en studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*, Demokratiinstitutet, Sundsvall. 2008. Passim

Anna Roosvalls avhandling *Utrikesjournalistikens antropologi – nationalitet, etnicitet och kön i svenska tidningar,* undersöker fem tidningars utrikessidor under åren 1987, 1995 och 2002. Författaren undersöker diskursen i nationalitet, etnicitet och kön i tidningarnas utrikessidor. I sitt resultat presenterar Roosvall att porträtteringen kring de olika ämnena ser olika ut beroende på diskursen och exempelvis vilken nationalitet som utrikessidorna rapporterar om. Roosvalls studie kan kopplas till denna genom att undersöka vilka kriterier som krävs för att en nyhet ska produceras utifrån de tre hypoteser författaren utgår ifrån. Roosvall undersöker bland annat utifall mediets hemland måste vara inblandat eller om en stormakt är inblandad. Om dessa två kriterier inte följs menar Roosvall att nyheten inte har en stor chans att få stor uppmärksamhet. [23]

Strömbäck, Jesper, Karlsson, Michael & Hopmann, David Nicolas – Determinants of news content – comparing journalists' perceptions of the normative and actual impact of different event properties when deciding what's news (2012)

Strömbäck, Karlsson och Hopmann har i sin studie undersökt hur journalister ställer sig till det faktum att det skiljer sig emellan huruvida nyheter publiceras och väljs, kontra nyhetsvärderingsprinciper. Dessa två ämnen har enligt författaren i forskningen varit synonyma. Författarna kommer i resultatet fram till att det skiljer sig i hur journalisterna ser på det normativa och vad som egentligen krävs för att en nyhet ska publiceras. Resultatet visar bland annat att nyhetspubliceringen enligt journalisterna tenderar att ta hänsyn till exempelvis ekonomiska och rutinmässiga faktorer, snarare än att ta hänsyn till nyhetens värde för läsaren. Författarna menar i sin studie att journalistiken i teorin inte är likvärdig journalistiken i verkligheten. Detta kan möjligen kopplas till att det finns andra faktorer som kan styra medias publicering av nyheter, vilket ger detta arbete en möjlighet att se att det finns andra faktorer som styr medias nyhetspublicering. [24]

Strömbäck, Jesper – Medielogik och medialiserad politik (1998)

Jesper Strömbäck har i sitt arbete *Medielogik och medialiserad politik* undersökt två centrala begrepp inom forskningen kring mediateori. Syftet med arbetet är att klargöra de två olika begreppen medielogik och medialiserad politik. Strömbäck vill med sitt arbete komma till insikt med vad begreppen egentligen betyder genom att göra en litteraturstudie. I sina slutsatser konstaterar Strömbäck att ju mer betydelse media får hos människan, desto mer betydelse får begreppet

[23] Roosvall, Anna. *Utrikesjournalistikens antropologi: nationalitet, etnicitet och kön i svenska tidningar.* Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2005. Passim.
[24] Strömbäck, Jesper, Karlsson, Michael, Hopmann David Nicolas, *Determinants of news content – comparing journalists' perceptions of the normative and actual impact of different event properties when deciding what's news*, Journalism Studies, 13:5-6, 718-728, 2012. Passim

medielogik. Han menar också att detta är fallet när man pratar om politik. I politiken har medielogiken en stor betydelse i form av det utrymme som ges till exempelvis nyheter, hur de utformas och publiceras. Detta syns exempelvis genom tillspetsning, förenkling, polarisering, intensifiering, konkretion, personifiering och stereotypisering. Strömbäcks slutsatser kan kopplas till en del av den teoretiska ramen för detta arbete, samt ge en tydligare bild av hur och varför nyheter porträtterar händelser på ett visst sätt. [25]

Sammanfattning av tidigare forskning

För att förklara hur min studie förhåller sig till den tidigare forskningen inom ämnet sammanfattar jag huvudargumenten och respektive forskares koppling till mitt arbete.

Asp och Allern skriver båda att man inte endast kan betrakta nyhetsproduceringen utifrån nyhetsvärderingsprinciper och liknande för att förstå hur nyheter slutligen produceras. Istället menar de att det finns en stark kommersiell faktor som styr nyhetsurvalet i slutändan. Dessa två studier går att jämföra med min egen på det sätt att min utgångspunkt ligger i det teoretiska ramverket om exempelvis nyhetsvärderingsprinciper och medielogik. Det går då att jämföra med vad som styr nyhetsrapporteringen för att besvara frågeställningarna i min studie. Ekman och Hafez skriver bland annat i sina studier om politiska toppmöten, samt vilken uppgift media har i samhället. De båda resonerar kring att media bland annat har till uppgift att vara ett verktyg för kunskapsspridning. I resultatet av min studie kan jag jämföra hur stor betydelse den kommersiella faktorn har i nyhetsurvalet, samt resonera kring om det finns andra faktorer som påverkar.

Galtung & Ruge Holmboe och Håkan Hvitfeldt är grundstenar i medieforskningen och ger denna uppsats en grund att förklara hur nyhetsporträtteringen ser ut. Dessa två tillhandahåller teoretiska utgångspunkter som går att förhålla sig till då uppsatsen är av teorikonsumerande art.

Forskningen av Johansson, Strömbäck, Karlsson, Hopmann och Nicolas är alla kopplade till frågeställningen om varför nyhetsrapporteringen kring fotbolls-VM i Qatar ser ut som den gör, samt vad som styr nyhetsrapporteringen. Forskarnas studier inriktar sig på medielogiken och olika tekniker som journalister använder sig av för att få sina nyheter publicerade. I min studie kommer jag jämföra resultatet med dessa forskares olika tekniker för att se om jag kan finna några liknelser.

Då det finns tidigare forskning som har studerat liknande områden och använt liknande teoretiska ramverk kommer jag försöka koppla samman resultatet till dessa studier. Jag kommer

[25] Strömbäck, Jesper. *Medielogik och medialiserad politik*. Sundsvall: Demokratiinstitutet. 1998. Passim

också försöka belysa och förklara det område som inte berörts av forskare tidigare, nämligen den kunskapslucka som finns i skillnaden mellan fackpress och dagstidningar i ämnet.

Teori

Detta kapitel behandlar det teoretiska ramverk som ligger till grund för uppsatsen. Jag kommer i inledningen av kapitlet redogöra kort för utifrån vilka förutsättningar nyheter utformas, för att sedan övergå till att presentera en djupare bild av nyhetsvärdering och dess modeller utifrån Strömbäck(2014), jag kommer även presentera de olika berättartekniker som tillhör medielogiken.

Dagordningseffekt och Nyhetsskapande

Två viktiga begrepp som förklarar hur nyheter slutligen publiceras, är dagordningseffekt och primingeffekt. Dagordningseffekten innebär i kort att nyhetsorganisationer bestämmer vad som ska publiceras som nyheter, vilket gör att organisationerna påverkar vilka nyheter och vilken information befolkningen får ta del av. Om medier lägger ett stort fokus på vissa ämnen, kommer således även befolkningen att ägna mycket fokus på just det ämnet. Priming är en sorts varseblivningsprocess hos människan, där media kan påverka och skapa opinionsbildning genom att få människan att uppfatta nyheter på ett visst. Detta kan ske genom exempelvis associationer eller ledtrådar från mediets håll. [26]

Precis som andra företag, är organisationer som arbetar med att producera nyheter bundna av marknadsekonomiska förutsättningar. Detta leder till att nyheterna som publiceras har genomgått en rad av olika bearbetningsprocesser, samtidigt som mycket helt enkelt faller bort. Det leder också till att nyhetsorganisationer måste se till att vara unika på något sätt, för att hålla konsumenterna nöjda. Konsumenter är ofta likgiltiga inför nyheter, vilket gör att organisationer som publicerar nyheterna måste bevisa att just deras nyheter är bättre än andras. [27]

Den publicerade nyheten har med sitt innehåll genomgått tre olika redigeringsprocesser hos de organisationer som arbetar med nyheterna. Rapportering av nyheter är en version av hur händelser i verkligheten har gått till, utifrån mediernas perspektiv. Den första delen handlar om hur nyhetsorganisationerna själva påverkar den slutliga nyheten som publiceras. Organisationerna har i vissa fall egna mål och riktlinjer på hur de själva vill att verkligheten ska beskrivas. Den

[26] Nord & Strömbäck. 2012 s.319ff
[27] Picard & Krogh 2011 s. 23-33

andra delen handlar om det urval som sker när nyheterna publiceras. Som konsument ser vi inte de nyheter som väljs bort, vi ser inte heller den del av verkligheten som nyhetsorganisationerna inte vill att vi ska ta del av. Beroende på vilken agenda som nyhetspubliceringen följer, blir då konsekvenserna av urvalet att relevant och viktig information väljs bort, samt information vars innehåll kan ses som mindre viktigt tas med. Den tredje delen handlar om att olika sorters medias nyheter ser ut på olika sätt, i exempelvis språket. Där nyheters som publiceras i exempelvis dagstidningar kan ha tydliga spår av till exempel berättartekniker. [28]

Nyhetsvärdering och urval

Nyhetsvärdering och nyhetsurval är två centrala begrepp för hur nyheter publiceras, samt vilka nyheter som publiceras. Nyhetsvärdering handlar om vad exempelvis dagstidningar betraktar som viktiga nyheter att vidarebefordra till allmänheten, det vill säga hur olika medier värderar om nyheten är värd att publicera. Nyhetsurval handlar i sin tur om det urval som sker och bestämmer vilka nyheter som slutligen publiceras. Kopplingen mellan dessa två begrepp ligger i att nyhetsorganisationer historiskt sett har publicerat nyheter med högt nyhetsvärde. Det har dock skett en utveckling gällande nyhetsvärderingen och nyhetsorganisationer kan publicera annorlunda nyheter för att vara unika på marknaden. Detta betyder enligt teorin att nyheter med högt nyhetsvärde är de som bör publiceras, men kan ändå frångås då nyhetsorganisationer styrs av marknadsekonomiska faktorer och måste vara avvikande från resten av fältet. [29]

Det finns två sätt att se på vad som styr publiceringen av nyheter utifrån begreppet nyhetsurval. Antingen styrs nyhetsorganisationerna av de marknadsekonomiska faktorerna, vilket mynnar ut i att nyheterna styrs av vad nyhetskonsumenterna efterfrågar. Det andra sättet att se på det är att nyhetsurvalet styrs av vad nyhetsorganisationerna vill att konsumenterna ska läsa. Däremot kan det konstateras att även om nyhetsorganisationer har till uppgift att förmedla viktig information till allmänheten, styrs de av andra faktorer som kan påverka nyhetsurvalet. [30]

Nyhetsvärderingsmodeller

I tabellen nedan presenteras några av de mest framträdande forskarnas modeller för nyhetsvärdering. Modellerna i sig är väldigt lika varandra, även om vissa faktorer tas upp i en modell och frångås i en annan. Det går att urskilja gemensamma faktorer hos alla dessa modeller. Utifrån dessa nyhetsvärderingsmodeller bör en nyhet vara överraskande, aktuell, ovanlig, har geografisk närhet samt behandlar elitaktörer.

---

[28] Hvitfelt, Håkan. *Nyheterna och verkligheten: byggstenar till en teori.* Univ., Journalisthögskolan, Göteborg, 1989. s 179-185

[29] Strömbäck 2014. s. 157ff

[30] Strömbäck 2014. s. 160

Tabell 1: Nyhetsvärderingsmodeller

Galtung & Ruge (1965)	Gans (1980)	McManus (1994)	Hvitfelt (1989)
Regelbundenhet Tröskelvärde Tydlighet Relevans Överraskande Del av pågående nyhetsflöde Bra nyhetsblandning Elitnationer Elitaktörer Personifiering Negativitet	Att något är viktigt Att något är intressant Ovanligt Kvalitet Balans Ska passa medieformatet	Närhet i tid Närhet i rum Konsekvenser Human Interest Att något är framträdande Ovanligt Konflikt Bra bilder Underhållande Aktuellt och nytt	Handlar om politik, ekonomi eller olyckor Geografisk eller kulturell närhet Sensationer och överraskningar Elitkällor Enkla att beskriva Viktiga och relevanta Negativa inslag Utspelar sig under kort tid men som del av ett tema

Galtung & Ruge 1965, Gans 1980, Hvitfelt 1989 och McManus 1994 i Strömbäck 2014, s. 162

Dessa modeller ligger tillsammans med teorin om medielogik till grund för den analysmodell som har konstruerats för att kunna svara på frågeställningarna i uppsatsen.

Medielogik

Begreppet medielogik är en gren av nyhetsvärderingsteori. Medielogiken handlar bland annat om olika berättartekniker hos olika medier, vilket kopplas samman till denna uppsats teoretiska ramverk. Med tanke på den konkurrens som finns i medievärlden, har media ett behov av att vara unik och avvikande. Till detta hör även att nyhetskonsumenter vill ha konkreta och lättöverskådliga mängder information som ska fånga läsarens uppmärksamhet. Medielogikens berättartekniker är tillspetsning, förenkling, polarisering, konkretion, personifiering, intensifiering och stereotypisering. Ju mer journalistiken har arbetat med dessa berättartekniker, desto troligare är det att nyheten tillslut blir publicerad och tillvald i det slutgiltiga urvalet. Medielogikens berättartekniker är inkluderade i den analysmodell som konstruerats.[31]

[31] Strömbäck 2014. s. 163

För att göra en förenkling av hur de olika berättarteknikerna ser ut hänvisar jag till Jesper Strömbäcks exempel av hur en artikel med samtliga berättartekniker kan se ut. [32]

En artikel vars innehåll är konkret och simpelt hamnar inom ramen för en **förenkling**, men också inom ramen för **konkretion**. Det vill säga att innehållet tillhör en större samhällsfråga, men materialet som undersöks är en mer konkret beskrivning för att underlätta för läsaren.

Material som innehåller ett försök till att skapa motsättningar mellan exempelvis två parter, hamnar inom ramen för **polarisering**. Berättartekniker som tenderar att skapa konflikter hamnar också ofta inom ramen för **intensifiering**, där författare förstärkt berättelsen med starkare ord än nödvändigt. Dessa berättartekniker följs ofta av en **tillspetsning**, något som medierna kan ta fasta på och använda som en grundsten i artikeln.

Personifiering skapar en koppling mellan aktörer och händelser. Medan **stereotypisering** skapar en bild av exempelvis den stereotypa bilden av Fifa som korrupt. [33]

Tillämpning av teorin

Uppsatsen kommer att fokusera på fallet ”Fotbolls-VM i Qatar år 2022” och de konflikter som omger evenemanget. Jag kommer använda teorin på det sätt att den hjälper till att svara på varför porträtteringen av evenemanget ser ut på ett visst sätt, vilket kommer hjälpa mig att svara på frågeställningarna. Min studie faller inom ramen för att vara teorikonsumerande, vilket i detta fall innebär att det teoretiska ramverket används som en grund för att förstå varför och hur nyhetsrapportering ser ut idag. Det innebär också att frågeställningen om vad som styr nyhetsrapporteringen kommer besvaras med hjälp av det teoretiska ramverket, då specifikt av nyhetsvärderingsmodellerna och medielogikens olika berättartekniker. Frågeställningen om varför nyhetsrapporteringen ser ut som den gör besvaras också med hjälp av de olika faktorerna i nyhetsvärdering och nyhetsurval. För att ge ett tydligare svar på varför rapporteringen ser ut som den gör använder jag också medielogikens berättartekniker, som hjälper till att visa hur rapporteringen ser ut samt varför just de utvalda nyheterna i studien har publicerats.

[32] Strömbäck, Jesper, *Den medialiserade demokratin: om journalistikens ideal, verklighet och makt*. SNS Förlag. 2004. s. 238ff

[33] Strömbäck 2004. s. 241

Metod, material & tillvägagångssätt

I detta kapitel kommer jag behandla hur jag har gått till väga. Jag kommer även att beskriva de avgränsningar jag har valt att göra i arbetet, samt hur min kvantitativa och kvalitativa analys ser ut rent praktisk.

Metod

Uppsatsens empiriska del är en innehållsanalys, som är delad i två delar. Dels kommer den innehålla en kvantitativ analys, som följs upp av en kvalitativ analys. Johannesen och Tufte skriver om något som kallas metodtriangulering, där man arbetar med både en kvantitativ och en kvalitativ analys. Metodtrianguleringen innebär mer konkret att jag bearbetar materialet på olika sätt. Johannesen och Tufte skriver att metoden innebär att man ser på materialet från olika perspektiv, vilket innebär att man samlar in och analyserar materialet genom olika tekniker. Fördelen med denna metod är att om resultatet från de båda analyserna är liknande stärks resultatets trovärdighet, samtidigt som en skillnad i resultatet från de båda analyserna kan leda till nya tolkningar och en mer nyanserad bild av området. Uppsatsens empiriska del kommer att genomföras på ett sätt där den kvalitativa analysen fungerar som en uppföljning av den kvantitativa analysen. Anledningen är att en kvantitativ analys kan lämna efter sig frågor, som lättare kan besvaras om den följs upp av en kvalitativ analys. [34]

För att mer konkret beskriva de två olika analyssätten hänvisar jag till Starrin och Svensson, som förklarar skillnaderna mellan de kvalitativt och kvantitativt analyssätt.[35] Författarna menar att den kvantitativa delen behandlar hur på förhand definierade företeelser och dess egenskaper fördelar sig.[36] I denna uppsats kommer den kvantitativa delen präglas av inom vilka kategorier de olika tidningsartiklarna kan placeras i. Mer konkret innebär det att det kvantitativa analyssättet visar

[34] Johannessen, Asbjörn & Tufte, Per Arne. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod.* 1. uppl. Malmö: Liber. 2010. s. 77-79

[35] Starrin, Bengt och Svensson, Per-Gunnar. *Kvalitativ metod och vetenskapsteori.* Studentlitteratur, Lund. 1994. s. 21-24
[36] Starrin & Svensson. 1994. s. 21

helhetsbild av materialet och hur de placeras inom de olika kategorierna. Den kvantitativa analysen följs upp av en kvalitativ analys, som med hjälp av analysverktygen kommer ge en djupare bild av materialet. Till skillnad från den kvantitativa analysen som bestämmer redan fördefinierade företeelser, är den kvalitativa analysen till för att hitta ännu inte funna företeelser, egenskaper och strukturer i materialet. [37] Författarna menar att dessa två analyssätt fördelaktigt kan kombineras. Uppsatsens frågeställningar kan utifrån dessa sätt besvaras med hjälp av den mer generella bild som ges av den kvantitativa analysen, samtidigt som den kvalitativa analysen ger en tydligare och djupare bild av hur materialet är strukturerat.

Tillvägagångssättet för analysen är inspirerat av en metod som beskrivs av Johannesen och Tufte. De beskriver en process i tre steg. Den första delen innebär att jag har analyserat materialet för att få en helhetsbild, mer konkret innebär det att urskilja de materialet som är relevant för undersökningen. Vidare hittar jag i materialet de tidningsartiklarna som är relevanta för att svara på mina frågeställningar i både den kvantitativa och den kvalitativa analysen, detta då den första sökningen innehåller material som måste genomgå en urvalsprocess, där de mest relevanta och givande artiklarna används. Det sista steget är att hitta meningsbärande element, för att kunna skapa kategorier där tidningsmaterialet kan placeras in. [38]

En diskussion om reliabilitet och validitet kan ses nödvändig i detta fall, då den empiriska delen till stor del bygger på författarens egna tolkningar. Uppsatsen syftar till att undersöka hur tidningsmaterial porträtterar det kommande evenemanget fotbolls-VM i Qatar 2022, vilket gör det relevant att använda tidningsartiklar utifrån olika källor för att skapa en bild av hur evenemanget är porträtterat. Detta motiverar att uppsatsens validitet är tillförlitlig. Uppsatsens reliabilitet kan diskuteras då tolkningar hos författaren är i fokus. För att motivera valet av metod har jag skapat en tydlig analysmodell med verktyg, vilket ger läsaren en bild av hur och varför materialet är tolkat som det är. Även om subjektiva uppfattningar om materialets innebörd kan framkomma, ger analysmodellen och dess verktyg en tydlig bild av varför materialet är tolkat som det är och motiverar hur jag har kommit fram till analyser kring materialet.

Källmaterialet som används i uppsatsen är hämtat från mediearkivet Retriever, som är en databas med en söktjänst innehållande tidningsmaterial från de senaste årtiondena. Det är möjligt att databasen inte är fullständig i sitt utbud av material, men då den innehåller de största tidningarnas artiklar och dylikt bör det inte påverka den slutliga resultatbilden. När sökningen efter material tog plats användes sökorden: ”Fotbolls-VM Qatar”. Databasen innehåller allt ifrån mindre

[37] Starrin & Svensson. 1994. s. 21
[38] Johannesen och Tufte, 2010. s. 109-115

notiser till större nyhetsuppslag, i uppsatsens empiriska del kommer jag att kalla materialet för artiklar för att underlätta för läsaren. Materialet är valt utifrån tre dagstidningar. Tidningarna har olika politisk tillhörighet för att få en större möjlighet till spridning i resultatet. De dagstidningar som är valda till undersökningen är Dagens Nyheter, som är liberal[39], Svenska Dagbladet som är moderat[40] och Östra Smålandstidningen/Östran som är socialdemokratisk[41]. Undersökningen innefattar även mediearkivet Retrievers material utifrån ”Fackpress/Tidskrifter”. De artiklar som är hämtade utifrån mediearkivets indelning i Fackpress/Tidskrifter är tillhörande tidningarna Arbetet, ETC lördag, 8 Sidor, Café, Byggindustrin, Byggnadsarbetaren, Dagens ETC, Offside, Fokus, Sändaren, Ny Teknik, Arbetarskydd & Lag och Avtal. Fackpress och tidskrifter tenderar att vara nischade inom något speciellt ämne, vilket kan ge uppsatsen en jämförelsepunkt. Det är också just skillnaden i porträtteringen mellan dagstidningar och fackpress/tidskrifter som motiverar det vetenskapliga problemet i uppsatsen, då det finns en kunskapslucka inom ämnet.

Den undersökta tidsperioden är 2014-04-15 - 2015-04-15. Tidsperioden har valts utifrån att det ska finnas förutsättningar till att en förändring i porträtteringen hos artiklarna syns. Under den valda perioden är det föregående fotbolls-VM i Brasilien inkluderat. Diskussionerna om exempelvis arbetsförhållandena kring arenabyggandet som blossade upp innan och under evenemanget i Brasilien, riktade även blickarna mot det kommande fotbolls-VM i Qatar. Tiden efter VM:et i Brasilien riktade även starka blickar mot Qatar och dess mästerskap och motiverar varför jag har valt just den tidsperioden. Det kan även diskuteras om att en längre tidsperiod hade gett ett bredare resultat, men jag har valt att avgränsa mig till ungefär ett års tid då det bör ge ett tillräckligt brett resultat.

Kvantitativ analys

Den första delen av analysen är av kvantitativ art. I denna del av analysen är det tänkt att jag ska se hur mycket av materialet som faktiskt kan ses som relevant för undersökningen, det vill säga hur mycket av materialet som behandlar de kringliggande diskussionerna om evenemanget fotbolls-VM i Qatar 2022.

I de inledande stegen av uppsatsens empiriska del, skapar jag mig ett helhetsintryck av materialet. Fortsättningsvis har jag precis som beskrivet av Johannesen och Tufte[42] kategoriserat materialet utifrån den första uppfattningen om dess karaktär, genom att skapa kategorier som materialet kan placeras inom. Dessa kategorier kommer att användas i både den kvantitativa och den kvalitativa

[39] Nationalencyklopedin Dagens Nyheter www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/dagens-nyheter
[40] Nationalencyklopedin Svenska Dagbladet www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/svenska-dagbladet
[41] Nationalencyklopedin SAP www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sveriges-socialdemokratiska-arbetareparti
[42] Johannesen & Tufte 2010. s. 109-115

analysen. Kategorierna är till för att bestämma inom vilket område materialet kan placeras, samtidigt som det ger en övergripande bild av hur och på vad de olika tidningarna och fackpress/tidskrifter har valt att lägga fokus på. Exempel på dessa kategorier är ”Arenabyggen” och ”Arbetsförhållanden”, som kommer att förklaras mer ingående under rubriken Kategorier. I denna process är det en sammanfattning av materialet som är i fokus, för att se om den första helhetsbilden av materialet ser likadant ut som den jag har fått efter en ytterligare granskning. Johannesen och Tufte skriver om denna process och konstaterar att denna fas kan inbringa ny kunskap och nya mönster, vilket inte påverkar undersökningen utan kan ge nya perspektiv. [43]

Precis som Johannesen och Tufte skriver är den kvantitativa analysen till för att skapa en helhetsbild av området och inte djupanalyserna materialet.[44] Jag kommer i analysen tilldela artiklarna benämningen positiv, negativ eller neutral beroende på hur dessa uppfattas. Artiklarna kommer att bedömas utifrån hur de är strukturerade utifrån ett bredare perspektiv, det vill säga hur de är uppbyggda rent generellt. Exempel på detta är hur journalisterna väljer att beskriva aktörer och händelser med olika attribut. Artiklar som exempelvis porträtterar fotbollsorganisationen FIFA med positivt värdeladdade ord, kommer då få benämningen positiv i sin beskrivning. Om källmaterialet saknar exempelvis värderingar eller berättartekniker från journalisten för att beskriva en händelse eller en aktör på ett visst sätt, får då artiklarna benämningen neutral.

Kvalitativ analys och analysmodell

I den följande kvalitativa analysen går jag mer ingående igenom materialet genom att djupare analysera de olika texterna. Analysen utförs med hjälp av analysverktyg i form av olika frågor som bestämmer texternas karaktär och struktur i djupare form. Den kvalitativa analysen innehåller 16 tidningsartiklar, där fyra artiklar från varje tidning är valda utefter en första genomgång av materialet. Jag har valt artiklar ifrån kronologisk ordning för att få en spridning på materialet under tidsperioden, samtidigt som det ger en möjlighet till att se om porträtteringen är kontinuerlig eller förändras under perioden.

Tabell 2: Antal nyhetsartiklar utifrån de olika tidningarna[45]

Dagens Nyheter	Svenska Dagbladet	Östra Smålandstidningen/Östran	Fackpress/Tidskrifter
4	4	4	4

[43] Johannesen & Tufte 2010. s. 115
[44] Johannesen & Tufte 2010. s. 109-115
[45] Detta inkluderar även fackpress/tidskrifter

Efter den första sökningen fanns det 71 artiklar som ansågs relevanta för undersökningen. I den kvalitativa analysen är 16 stycken valda för djupare analys, vilket ger en procentsats på 22.5 procent. Detta bör ge en tillräckligt bred och utspridd bild i källmaterialet för att kunna genomföra den kvalitativa analysen och svara på frågeställningarna.

Jag har till den kvalitativa analysen utformat en analysmodell med tillhörande analysverktyg i form av ett antal frågor. Det är dessa frågor som hjälper till att visa hur källmaterialet porträtterar diskussionerna kring fotbolls-VM:et i Qatar.

Analysverktyg

Analysverktygen är konstruerade i form av ett antal frågor som besvaras när porträtteringen av källmaterialet beskrivs.

- Vad lägger journalisten fokus på i texten?
- Vilken/Vilka kategori/er kan artikeln placeras in i och varför?
- Vilken/Vilka berättarteknik/er är aktuella i artikeln?
- Finns det uttryck i artikeln som tyder på att journalisten tar ställning till ämnet? Är journalisten tendentiös på något sätt? I så fall hur?
- Vilka aktörer finns i artikeln? Vilka olika egenskaper och attribut tilldelas aktörerna i artikeln?

Kategorier

I detta kapitel presenterar jag kort de olika kategorier som konstruerats efter den inledande granskningen av källmaterialet. De olika kategorierna används i båda delarna av analysen. I den kvantitativa delen av analysen hjälper kategorierna till att ge en översikt av vad fokus läggs på i källmaterialet, medan kategorierna i den kvalitativa analysen är ett hjälpmedel till att göra en djupare analys av artiklarna och visa vilken bild av exempelvis händelser och aktörer journalisten vill ge läsaren.

Demonstrationer/Protester/Strejker

Denna kategori innefattar de artiklar som porträtterar demonstrationer, protester och strejker i koppling till evenemanget fotbolls-VM i Qatar 2022.

Arbetsförhållanden

Kategorin är aktuell utifall artiklarna behandlar arbetsförhållandena hos de arbetare som jobbar med evenemanget.

Korruption/Ekonomi

Denna kategori aktualiseras om artikeln behandlar frågor eller diskussioner om de korruptionsanklagelser landet Qatar och fotbollsorganisationen FIFA står inför, gällande evenemanget.

Diskriminering/Mänskliga rättigheter

Kategorin blir aktuell om artikeln behandlar ämnen som jämställdhet, jämlikhet och diskriminering. Detta kan vara exempelvis om migrerande arbetare kring evenemanget inte lever på samma villkor som inhemska arbetare i landet Qatar.

Arenabyggen

Kategorin Arenabyggen blir aktuell om artikeln fokuserar på hur byggandet av evenemangets olika arenor. Exempelvis kan kategorin bli aktuell om artikeln behandlar dödsolyckor i samband med byggandet av arenorna.

Undersökning

Detta avsnitt är uppdelat i två delar. Först kommer den kvantitativa analysen ta plats, följt av den kvalitativa. Jag redogör först för de olika resultaten ifrån respektive tidning och dess artiklar, sedan kommer jag göra en kort sammanfattning av resultatet ifrån varje tidning. Fackpress och tidskrifter innefattar olika tidningar, därför är dess tidningar samlade under en rubrik.

Likt den kvantitativa analysen redogör jag i den kvalitativa analysen för resultatet ifrån respektive tidning, en i taget. Därefter följer en kort sammanfattning.

Kvantitativ analys

Dagens nyheter

Vid den första sökningen på material fanns det 27 artiklar som på ett eller annat sätt behandlade fotbolls-VM i Qatar i Dagens nyheter. 14 av dessa artiklar ansågs relevanta för uppsatsens undersökning, det vill säga att artiklarna som inräknas i den kvantitativa analysen på något sätt behandlar debatten om varför Qatar har fått fotbolls-VM. Detta innebär att 51.8 % av de valda artiklarna behandlar debatten om Qatar-VM. Noterbart är att åtta stycken av artiklarna publicerades i juni 2014.

Av de 14 artiklar som ansågs relevanta för undersökningen tolkades noll som positiva. Sex av artiklarna ansågs vara neutrala i sin beskrivning av ämnet, medan åtta stycken ansågs vara negativa i sin beskrivning.

Tabell 3: Hur artiklarnas porträttering tolkats i Dagens nyheter:

Positiv	Neutral	Negativ
0	6	8

- När materialet undersöktes kunde två artiklar placeras inom kategorin Demonstrationer/Protester/Strejker.

- Kategorin Arbetsförhållanden aktualiserades sju gånger under tidsperioden.
- Korruption/Ekonomi var den kategori som stod ut ifrån resterande kategorier. Kategorin var aktuell i 13 av artiklarna.
- Artiklar som behandlade Diskriminering/Mänskliga rättigheter var sex stycken.
- Artiklar som behandlade diskussionerna om Arenabyggen, var aktuella sex gånger.

Tabell 4: Antal gånger kategorierna aktualiserades i Dagens Nyheter:

Demonstrationer /Protester/Strejker	Arbetsförhållanden	Korruption/ Ekonomi	Diskriminering/Mänskliga rättigheter	Arenabyggen
2	7	13	6	6

Svenska dagbladet

När sökningen var gjord i Svenska dagbladet fanns det 69 artiklar. 29 av dessa artiklar valdes till undersökningen. Detta ger en procentsats på cirka 42 %. Noterbart är att 13 stycken av artiklarna publicerades i november.

De artiklar som valdes till uppsatsens empiriska del, tolkades enligt följande:

Tabell 5: Hur artiklarnas porträttering tolkats i Svenska Dagbladet:

Positiv	Neutral	Negativ
0	9	19

- Artiklarna som kan läggas in under kategorin Demonstrationer/protester/strejker var en stycken.
- Kategorin Arbetsförhållanden var aktuell 21 gånger och var likt övriga kategorier förutom Demonstrationer/protester/strejker ofta aktuella i materialet från Svenska Dagbladet.
- Korruption/Ekonomi var aktuell 17 gånger.
- Diskriminering/mänskliga rättigheter aktualiserades 20 gånger.
- Kategorin Arenabyggen var aktuell 16 gånger.

Tabell 6: Antal gånger kategorierna aktualiserades i Svenska Dagbladet:

Demonstrationer /Protester/Strejker	Arbetsförhållanden	Korruption/ Ekonomi	Diskriminering/Mänskliga rättigheter	Arenabyggen

1	21	17	20	16

Östra smålandstidningen

I Östra smålandstidningen hittades 18 stycken artiklar. Tio av dessa valdes ut till undersökningen, då de behandlade det aktuella ämnet. Detta ger en procentsats på 55.5 %. Noterbart i Östra smålandstidningens artiklar var att fyra stycken var publicerade i juni.

Artiklarna i Östra smålandstidningen tolkades enligt följande:

Tabell 7: Hur artiklarnas porträttering tolkats i Östra Smålandstidningen:

Positiv	Neutral	Negativ
0	4	6

- Artiklarna som kan läggas in under kategorin Demonstrationer/protester/strejker var noll stycken.
- Kategorin Arbetsförhållanden var aktuell fyra gånger.
- Korruption/Ekonomi var aktuell fem gånger.
- Diskriminering/mänskliga rättigheter aktualiserades fyra gånger.
- Kategorin Arenabyggen var aktuell fyra gånger.

Tabell 8: Antal gånger kategorierna aktualiserades i Östra Smålandstidningen:

Demonstrationer/Protester/Strejker	Arbetsförhållanden	Korruption/ Ekonomi	Diskriminering/Mänskliga rättigheter	Arenabyggen
0	4	5	4	4

Fackpress/Tidskrifter

Under samlingsnamnet fackpress/tidskrifter går ett antal olika tidningar. De tidningarna är: Arbetet, ETC lördag, 8 Sidor, Café, Byggindustrin, Byggnadsarbetaren, Dagens ETC, Offside, Fokus, Sändaren, Ny Teknik, Arbetarskydd & Lag och Avtal. Inom denna kategori med artiklar fanns 39 stycken, 18 av dessa har valts ut till denna undersökning. Det ger en procentsats på 46.1 %. Noterbart var att sex stycken artiklar publicerades i juni månad.

Artiklarna i Fackpress/Tidskrifter tolkades enligt följande:

Tabell 9: Hur artiklarnas porträttering tolkats i Fackpress/Tidskrifter:

Positiv	Neutral	Negativ
0	5	13

- När materialet undersöktes kunde fyra artiklar placeras inom kategorin Demonstrationer/Protester/Strejker.
- Kategorin Arbetsförhållanden aktualiserades 14 gånger under tidsperioden.
- Korruption/Ekonomi var aktuell i tio av artiklarna.
- Artiklar som behandlade Diskriminering/Mänskliga rättigheter var 12 stycken.
- Artiklar som behandlade diskussionerna om Arenabyggen, var aktuella 13 gånger.

Tabell 10: Antal gånger kategorierna aktualiserades i Fackpress/Tidskrifter:

Demonstrationer/Protester/Strejker	Arbetsförhållanden	Korruption/Ekonomi	Diskriminering/Mänskliga rättigheter	Arenabyggen
4	14	10	12	13

Delsammanfattning

I materialet fanns det total 153 tidningsartiklar som framkom vid sökningen och då handlade om något inom ramen ”Fotbolls-VM Qatar”. Av dessa var 72 stycken relevanta och valdes ut till uppsatsens kvantitativa del av undersökningen. Det ger en procentsats på 46.4 %. Vilket betyder att ungefär hälften av de artiklar som faller inom ramen efter sökningen ”Fotbolls-VM Qatar”, handlar om debatten kring exempelvis de hårda arbetsförhållanden som råder kring evenemanget. Artiklarna tolkades som övertygande negativa i sin porträttering av ämnet, medan ungefär en tredjedel var neutrala i sin porträttering. Noterbart är att ingen av artiklarna ansågs positiva i sin beskrivning av debatten kring eller om evenemanget.

Tabell 11: Sammanfattning över tidningsartiklarnas porträttering av Qatar-VM utifrån hur materialet har tolkats:

Positiv	Neutral	Negativ
0	24	46

Kategorierna som konstruerats var förhållandevis lika vid antal gånger de olika kategorierna förekom. Kategorin Arbetsförhållanden var den kategori som aktualiserades flest gånger i materialet, därefter följde Korruption/Ekonomi och Diskriminering/Mänskliga rättigheter. Kategorin Arenabyggen hamnade något under de andra kategorierna, medan kategorin Demonstrationer/Protester/Strejker endast aktualiserades vid ett fåtal tillfällen.

Tabell 12: Sammanfattning över antal gånger kategorierna aktualiserats i tidningsartiklarna:

Demonstrationer /Protester/Strejker	Arbetsförhållanden	Korruption/ Ekonomi	Diskriminering/Mänskliga rättigheter	Arenabyggen
7	46	45	42	39

Kvalitativ analys

Fortsättningen av uppsatsens empiriska del följer nedan, med den kvalitativa analysen. Här går jag djupare igenom några av de utvalda artiklarna i källmaterialet och gör en djupare analys av dess porträttering av ämnet.

Dagens Nyheter

”Miljoner i mutor för Qatar-VM” – 2014-06-02 – Mattias Danielsson

I sin cirka en halv sida långa artikel lägger Mattias Danielsson stort fokus på de korruptionsanklagelser som landet Qatar står inför. Skribenten hänvisar till olika brittiska tidningar när han gör påståenden om att olika aktörer inom exempelvis det asiatiska fotbollsförbundet ska ha delat ut mångmiljonbelopp till högt uppsatta ledare inom organisationen FIFA. Skribenten tar även upp det faktum att landet har en hög medeltemperatur, vilket gör det svårt att genomföra en fotbollsmatch. Journalisten skriver också om de olika utredningar och diskussioner kring omröstningar som är aktuella kring evenemanget.

Artikeln kan placeras in i kategorierna Arenabyggen och Korruption/Ekonomi. Detta syns exempelvis när journalisten förklarar att ungefär 30 miljoner kronor ska ha delats ut inför VM:et för att Qatar ska få vara värd för evenemanget. Kategorin Arenabyggen aktualiseras då skribenten till viss del även lägger fokus på de olika gästarbetare som omkommit under arenabyggandet. Skribenten påstår att flera hundra av dessa gästarbetare har omkommit fram tills det datum artikeln är skriven.

Artikeln tolkades vara neutral i sin beskrivning och författaren tenderar att inte använda berättartekniker för att skapa en mer intressant artikel. Däremot finns det tecken på att författaren använder sig av personifiering och stereotypisering, då han använder det korrupta Fifa

som en bild att utgå och ta fasta på. Personifieringen aktualiseras när författaren porträtterar aktören Michael Garcia, med exempelvis uttalanden om olika händelser inom ämnet. [46]

Artikeln tenderar inte att vara vinklad, utan skribenten försöker hänvisa till olika källor när han skriver ut fakta om ämnet. Han gör inga egna påståenden utan försöker ge en bild av hur andra tidningar och inblandade aktörer uttryckt sig inom ämnet. Anledningen till att artikeln tolkas vara neutral i sin beskrivning är avsaknaden av värdeord och negativa eller positiva attribut till olika aktörer.

De förekommer fyra aktörer i artikeln. Fifa-utredaren Michael Garcia, den tidigare ordföranden i svenska fotbollsförbundet Lars-Åke Lagrell, det asiatiska fotbollsförbundets ordförande Mohammed Bin Hamam samt Fifas viceordförande Jim Boyce. Ingen av dessa aktörer tilldelas attribut som påverkar porträtteringen eller visar att författaren vill framställa dessa aktörer på ett visst sätt. [47]

”Johan Esk: Fifa-pamparna grisar ner den vackra sporten” – 2014-06-10 – Johan Esk

Johan Esk skriver en artikel på cirka en sida. Artikelns namn visar hur författaren vill framställa främst fotbollsorganisation FIFA som en korrupt organisation. Esk lägger fokus på det tidigare fotbolls-VM som hölls i Brasilien år 2014, samtidigt som han behandlar de två kommande evenemangen i Ryssland och Qatar år 2018 och 2022. Artikelns fokus handlar mestadels om att visa hur organisationen Fifa försöker tysta ner de olika anklagelserna om korruption kring mästerskapen.

I texten kan kategorierna Korruption/Ekonomi, Demonstrationer/Protester/Strejker samt Arbetsförhållanden finnas. Författaren namnger exempelvis artikeln ”Fifa-pamparna grisar ner den vackra sporten”[48], vilket visar den korruption inom fotbollsorganisationen som författaren vill förmedla. Esk skriver också om hur olika protester uppkommit i och med arrangörernas förskjutning av befolkningens behov för att istället lägga pengar på att vara värd för VM:et. Arbetsförhållandena för de som arbetar med evenemanget är också något som Esk nämner kort.

Artikeln innehåller en viss typ av stereotypisering när de olika berättarteknikerna undersöks. Man kan se detta då författaren beskriver Fifa-representanter som aktörer som endast har sin egen framgång och rikedom på agendan, detta leder också till att artikeln tolkas innehålla en personifiering. Detta visar författaren då han tydligt tar ställning i ämnet och bland annat

[46] Danielsson, Mattias. ”Miljoner i mutor för Qatar-VM”, *Dagens Nyheter,* 2014-06-02.
[47] Danielsson, Mattias. ”Miljoner i mutor för Qatar-VM”, *Dagens Nyheter,* 2014-06-02.
[48] Esk, Johan. ”Johan Esk – Fifa-pamparna grisar ner den vackra sporten”, *Dagens Nyheter,* 2014-06-02

porträtterar FIFA som ”kostymerna i FIFA behövde inte bry sig”.[49] Författaren visar detta återigen när Fifa-representanternas uttalanden beskrivs som ”käcka”.[50] Attributen hos aktörerna Mohammed Bin Hamam och Sepp Blatter stärker denna bild, då dessa beskrivs som korrupta. Denna porträttering tolkas vara negativ i sin beskrivning tack vare dessa faktorer.[51]

”Fifas trovärdighet har nått botten” – 2014-11-14 – Jens Littorin

Jens Littorin har skrivit cirka en halv sida lång artikel, där fokus först och främst läggs på korruptionen i fotbollsorganisationen Fifa, aktörerna Mohamed Bin Hamam, Sepp Blatter och Michael Garcia, samt utredningen om mutanklagelserna som Fifa står inför. Littorin skriver exempelvis att miljonbelopp har betalats ut när det handlar om evenemanget som ska gå i Qatar år 2022. Han skriver också om den pågående utredningen som Fifa-ordföranden i dess etiska kommitté Michael Garcia genomfört, där han förklarar att Fifa-representanter bland annat tolkat fakta felaktigt och skapat falska rapporter i samband med evenemanget.

Littorins artikel kan placeras i kategorierna Arenabyggen och Korruption/Ekonomi. Kategorin Korruption/Ekonomi är den som syns tydligast i artikeln då författaren bland annat framhäver de många miljoner som är i omlopp när det handlar om evenemanget. De pågående arenabyggena nämns kort i artikeln av Littorin. Men fokus läggs främst på korruptionen och trovärdigheten hos Fifa när skribenten exempelvis skriver:

”I och med torsdagens händelser missade Fifa inte bara chansen att rentvå Ryssland och Qatar en gång för alla utan också att skapa den öppenhet och trovärdighet som förbundet som styr världens mäktigaste idrott så länge ansetts sakna.” [52]

Artikelns inledning skapar en personifiering, då Littorin kopplar samman Fifa-utredaren Michael Garcia med mutmisstankarna gentemot Qatar. Artikeln innehåller också en polarisering genom att Littorin skildrar konflikten mellan Qatar/Fifa och utredningen av korruptionsanklagelserna gentemot fotbollsförbundet. Med polariseringen följer också en intensifiering och tillspetsning i skildringen av ämnet. Skribenten påstår att mångmiljonbelopp i mutor har betalats ut av Muhammed Bin Hamam för att försöka peta ut Sepp Blatter från ordförandestolen. Författaren skapar då en tydligt och stark konflikt vilket placerar materialet inom ramen för de berättarteknikerna. Materialet placeras även inom ramen för en personifiering, då Fifa-

[49] Esk, Johan. ”Johan Esk – Fifa-pamparna grisar ner den vackra sporten”, *Dagens Nyheter,* 2014-06-02
[50] Esk, Johan. ”Johan Esk – Fifa-pamparna grisar ner den vackra sporten”, *Dagens Nyheter,* 2014-06-02
[51] Esk, Johan. ”Johan Esk – Fifa-pamparna grisar ner den vackra sporten”, *Dagens Nyheter,* 2014-06-02
[52] Littorin, Jens. ”Fifas trovärdighet har nått botten”, *Dagens Nyheter,* 2014-11-14

utredningen kan kopplas samman med utredaren Michael Garcia, samtidigt som en stereotypisering av det korrupta Fifa är aktuell i materialet vilket även placerar det inom den berättartekniken. [53]

Skribenten lägger fokus på att framhålla utredningen kring Qatar-VM 2022. Denna rapport visar enligt Littorin exempelvis att Fifas trovärdighet är låg och tenderar att vara vinklad till en negativ beskrivning av evenemanget, vilket också syns med det tidigare citatet ifrån artikeln. Detta syns också när författaren porträtterar de olika aktörerna i artikeln. Aktörerna som nämns är det asiatiska fotbollsförbundets ordförande Mohamed Bin Hamam, Fifa-ordföranden Sepp Blatter och Fifas högsta jurist Hans-Joachim Eckert. De två första tenderar att ha en avsaknad av negativa attribut. Artikelns porträttering tolkas trots detta starkt negativ av bland annat Fifa, då attributen hos Eckert sammankopplas med ett hemlighetsmakeri av fakta. Författarens uttalanden om de kommande ryska mästerskapen stärker denna tolkning, då han skriver ”som om det skulle ha varit en struntsak att Ryssland efter att ha tagit hem spelet om 2018 förstört dator som användes i kampanjarbetet”.[54]

”FIFA slipper överklagan” – 2014-12-17 – Lars Grimlund

Lars Grimlund skriver en artikel med omfång på cirka en tredjedels sida, där det enda fokus är utredningen av Fifa och mästerskapet i Qatar. Grimlund skriver i artikeln om utredaren Michael Garcias rapport om Fifa, samt de korruptionsanklagelser och de felaktiga tolkningar av fakta som gjorts av representanter från fotbollsorganisationen.

Artikeln kan placeras i kategorin Korruption/Ekonomi då handlingen i artikeln endast är baserad på utredningen av Fifa och de korruptionsanklagelser de står inför.

Artikelns innehåll är konkret och simpelt, vilket placerar det inom ramen för en förenkling och en konkretion. Materialet presenterar en kort nyhet i en större samhällsfråga, vilket placerar det inom dessa kategorier. Materialet innehåller också en personifiering och en stereotypisering. Då Grimlund skapar en bild av en konflikt där huvudpersonen Michael Garcia ses som nyckeln i debatten mellan Fifa och mutanklagelserna. Korruptionsanklagelserna skapar en stereotypisering av det omoraliska Fifa. [55]

Artikeln tolkas vara neutral i sin porträttering, då aktörer eller händelser inte tilldelas några negativa eller positiva attribut eller beskrivningar. Aktören som nämns i denna artikel är

[53] Littorin, Jens. ”Fifas trovärdighet har nått botten”, *Dagens Nyheter,* 2014-11-14
[54] Littorin, Jens. ”Fifas trovärdighet har nått botten”, *Dagens Nyheter,* 2014-11-14
[55] Grimlund, Lars. ”FIFA slipper överklagan”, *Dagens Nyheter,* 2014-12-17

ordföranden för Fifas etiska kommitté Michael Garcia. Garcia blir inte tilldelad attribut utan omnämns endast i artikeln. Dessa olika faktorer tyder på en neutral beskrivning då skribenten är saklig och försöker redogöra för händelseförloppet i ämnet fotbolls-VM i Qatar.[56]

Delsammanfattning av Dagens Nyheter

Materialet ifrån Dagens Nyheter tenderar att hålla sig inom en tredjedels sida till en sida långa artiklar. De fyra artiklarna ifrån Dagens Nyheter lägger till stor del fokus på de korruptionsanklagelser fotbollsorganisationen Fifa står inför. Det som skiljer sig mellan artiklarna är att skribenten Lars Grimlund väljer att skriva en artikel med fokus på endast utredningen av Fifa. Det är tydligt att artiklarna tenderar att hamna inom ramen för korruption och utredningen av detta, vilket syns exempelvis i de olika författarnas valda fakta om de många miljoner som påstås ha betalats ut till Fifa-representanter. Artiklarna nämner i viss mån de arbetsförhållande som råder bland annat inom byggandet av de arenor som fotbollsmatcherna ska spelas på under evenemanget. Det kan dock inte påstås att dessa kategorier eller ämnen är de skribenterna lägger fokus på i sina artiklar, utan journalisterna tenderar att fokusera främst på korruptionen inom Fifa.

Som konstaterar lägger författarna stort fokus på korruption i källmaterialet, vilket betyder att kategorin Korruption/Ekonomi är det som tydligt dominerar i materialet. Skribenterna tenderar också att nämna Arbetsförhållanden och Arenabyggen, men dessa kategorier är inte tydliga i lika stor utsträckning som Korruption/Ekonomi. Johan Esk är den enda författaren vars artikel kan placeras i kategorin Demonstrationer/Protester/Strejker, men artikel nämner endast de protester som omger exempelvis de demonstrationer som tagit plats under mästerskapet som hölls i Brasilien år 2014.

Materialet tolkades vara både negativt och neutralt i Dagens Nyheter. Artiklarna som tolkades vara neutrala innehöll ofta en enkel beskrivning, vilket placerade dem inom ramen för berättarteknikerna förenkling och konkretion. De material som tolkades negativt innehöll ofta de resterande berättarteknikerna polarisering, intensifiering, tillspetsning, personifiering och stereotypisering. Det mest uppenbara var att författarna ville skapa en stereotypisering genom att måla upp en bild av ett korrupt Fifa.

Källmaterialet ifrån Dagens Nyheter innehåller två artiklar vars porträttering är neutral i sin beskrivning, samt två artiklar som är negativ i sin porträttering. De två artiklarna som är skrivna av Grimlund och Danielsson har inga tydliga tecken på att de tar ställning i ämnet, samt saknar

[56] Grimlund, Lars. ”FIFA slipper överklagan”, *Dagens Nyheter,* 2014-12-17

värdeord och tilldelning av positiva eller negativa attribut till olika aktörer. Detta leder till att de två artiklarna tolkas till att vara neutrala. Skribenterna Esk och Littorin vill framhäva organisationen Fifa som en organisation vars trovärdighet är låg och korrupt. En sådan beskrivning skulle också kunna vara saklig, men tydliga exempel på att författarna tar ställning finns. Exempelvis Littorins uttalande om hur Ryssland har får värdskapet till mästerskapet 2018, då han skriver: ”som om det skulle ha varit en struntsak att Ryssland efter att ha tagit hem spelet om 2018 förstört dator som användes i kampanjarbetet”.[57]

De aktörer som får plats i materialet är ordföranden för Fifas etiska kommitté Michael Garcia, FIFA-presidenten Sepp Blatter, ordföranden för det asiatiska fotbollsförbundet Mohamed Bin Hamam, Fifas högsta jurist Hans-Joachim Eckert, Fifas viceordförande Jim Boyce och den tidigare ordföranden för det svenska fotbollsförbundet Lars-Åke Lagrell. I materialet av Esk och Littorin är det aktörerna Blatter, Hamam och Eckert som blir tilldelade attribut som stärker en negativ porträttering. De övriga aktörerna har en avsaknad av attribut. Det finns vissa tendenser på att skribenterna vill framhålla Michael Garcia som den instans vars mål är att motarbeta korruptionen i Fifa, men tolkningen skulle lika gärna kunna vara saklig då det inte finns tydliga ställningstaganden eller tilldelade positiva attribut av författarna. Exempel på att porträtteringen av Garcia skulle vara positiv är Littorins text, där skribenten ställer Eckert och Garcia emot varandra som två motpoler av gott och ont.[58]

Svenska Dagbladet

”Här är världens sämsta arbetsplatser” – 2014-05-21 – Svenska Dagbladet

I en tredjedels sida skriver denna författare om de arbetsförhållanden gästarbetare från Nepal och Indien står inför när de arbetar med bland annat de arenor som ska hålla fotbollsmatcherna under evenemanget. Författaren hänvisar till Amnesty och fackförbundet Byggnads när han konstaterar att det är tvångsarbete arbetarna utsätts för i Qatar. Fokus i materialet är tydligt på arbetsförhållandena som råder för arbetarna, detta syns exempelvis då skribenten nämner att Qatar finns på den lista där arbetare saknar fackliga rättigheter. [59]

Artikeln kan placeras i kategorierna Arbetsförhållanden och Arenabyggen. Detta syns exempelvis då författaren konstaterar att det inte finns någon garanti på rättigheter i olika länder, där Qatar är

[57] Littorin, Jens. ”Fifas trovärdighet har nått botten”, *Dagens Nyheter,* 2014-11-14
[58] Littorin, Jens. ”Fifas trovärdighet har nått botten”, *Dagens Nyheter,* 2014-11-14
[59] ”Här är världens sämsta arbetsplatser”, *Svenska Dagbladet,* 2014-05-21

inräknat. Författaren konstaterar också att byggandet av VM-arenorna är det som kräver många arbetares liv, vilket leder till tolkningen att dessa kategorier är de som är aktuella.[60]

Artikelns innehåll är enkelt och konkret, vilket talar för att de hamnar inom ramen för en konkretion och förenkling som berättartekniker. Författaren pratar i artikeln om tvångsarbete och mänskliga rättigheter som den större samhällsfrågan, vilket är beskrivet i artikeln på ett enkelt sätt för att underlätta för läsaren. [61]

Denna artikel tenderar inte att vara vinklad i sin porträttering, däremot talar titeln för att författaren vill göra ett konstaterande. Om man hänvisar till de olika källor som författaren använder sig av för att göra uttalanden kan artikeln tolkas vara neutral i sin beskrivning. Detta styrks också av avsaknaden av värdeord, eller positiva och negativa attribut som tilldelas de händelserna som beskrivs. I artikeln förekommer heller inga aktörer som porträtteras på ett visst sätt. [62]

”Sony bryter avtal med Fifa” – 2014-11-27 – Adam Erlandsson

Adam Erlandssons artikel är cirka en halv sida lång. Fokus i artikeln läggs på att korruptionsanklagelserna som riktas mot Qatar-VM har lett till att företag som Emirates och Sony har brutit sina sponsoravtal med Fifa. Artikeln behandlar de anklagelser som Fifa står inför och konstaterar att det är dessa anklagelser som företag har tagit beslut att inte stödja fotbollsorganisationen i sitt arbete. Detta syns exempelvis då författaren skriver att det är utredningen av Fifa som har lett till att företagen backar med sin sponsring. [63] Erlandsson nämner även arenabyggena som kostat många arbetare livet. [64]

Artikeln kan placeras in i kategorierna Demonstrationer/Protester/Strejker och Arenabyggen. Detta kan förklaras med att författaren skriver om en sorts protest ifrån företagens sida, då de inte vill sammankopplas med en korrupt organisation. Vilket leder till de brutna sponsringsavtalen mellan Fifa och Emirates samt Fifa och Sony enligt skribentens källor.[65]

I materialet finns vissa tydliga berättartekniker. Författaren skapar en polarisering då han beskriver konflikten mellan Fifa och företagen Emirates och Sony, som i artikeln ska bryta sina avtal med Fifa för de korruptionsanklagelserna som också skapar en intensifiering i materialet. Materialet innehåller också en tillspetsning, då källor påstår att många partners till Fifa har sagt

[60] ”Här är världens sämsta arbetsplatser”, *Svenska Dagbladet,* 2014-05-21
[61] ”Här är världens sämsta arbetsplatser”, *Svenska Dagbladet,* 2014-05-21
[62] ”Här är världens sämsta arbetsplatser”, *Svenska Dagbladet,* 2014-05-21
[63] Erlandsson, Adam. ”Sony bryter avtal med Fifa”, *Svenska Dagbladet,* 2014-11-27
[64] Erlandsson, Adam. ”Sony bryter avtal med Fifa”, *Svenska Dagbladet,* 2014-11-27
[65] Erlandsson, Adam. ”Sony bryter avtal med Fifa”, *Svenska Dagbladet,* 2014-11-27

ifrån när de har fått höra om korruptionen inom förbundet. Detta skapar enligt berättarteknikerna en tillspetsning som skribenten kan ta fasta på och använda som en grundsten. Materialet innehåller också en stereotypisering, då bilden av det korrupta Fifa används i porträtteringen. [66]

Författaren tenderar att hänvisa till de källor som används när han ska göra uttalanden. Han gör inte själv något uttalande som tyder på att han tar ställning i ämnet. Exempel på detta är när författaren skriver ”[…] enligt källor till Wall Street Journal” och liknande för att konstatera olika saker.

De aktörer som omnämns i tidningsartikeln är om några, de två företagen Sony och Emirates. Författaren tilldelar inte attribut eller liknande till någon sida av konflikten, men framställer ämnet som en kamp mellan ont och gott. Artikeln porträtterar företagens gärning som god, då de statuerar exempel och går emot korruptionen inom fotbollsorganisationen. Erlandsson skriver exempelvis att beslutet av företagen uppmanat Fifa att göra ”[…] noggranna efterforskningar kring de korruptionsanklagelser som uppkommit[…]”. [67] Tolkningen av denna artikels porträttering är att den är negativ i sin beskrivning på grund av att Erlandsson vill skapa en bild av gott mot ont i ämnet, vilket bland annat syns i det tidigare citatet. [68]

”Amnesty efterlyser bredare grepp” – 2014-12-17 – Sven Carlsson

Sven Carlssons artikel är ungefär en halv sida lång, vars fokus till största del är de dåliga arbetsvillkor som gästarbetarna i Qatar står inför. Carlsson skriver om att människorättsorganisationen Human Rights Watch börjat undersöka hur allt verkligen går till under arbetet med VM-arenorna i Qatar. Carlsson skriver om hur mästerskapet i Sotji Ryssland har lett till att Amnesty och Human Rights Watch ställer krav på Fifa i hur de arbetar med mästerskapet. Artikelns fokus i stort handlar om att organisationen Amnesty vill nå en högre standard på arbetsförhållanden i Qatar och även andra mästerskap. Carlsson skriver också att ärendet i fråga har en positiv utveckling, vilket är ovanligt i materialet. [69]

Den kategori som aktualiseras i materialet är Arbetsförhållanden. Detta syns exempelvis när författaren skriver att Qatar har kritiserats hårt, bland annat för de hundratals dödsfall som inträffat i de olika byggprojekten som ska vara färdiga fram tills år 2022 då mästerskapet ska ta

[66] Erlandsson, Adam. ”Sony bryter avtal med Fifa”, *Svenska Dagbladet,* 2014-11-27
[67] Erlandsson, Adam. ”Sony bryter avtal med Fifa”, *Svenska Dagbladet,* 2014-11-27
[68] Erlandsson, Adam. ”Sony bryter avtal med Fifa”, *Svenska Dagbladet,* 2014-11-27
[69] Carlsson, Sven. ”Amnesty utlyser bredare grepp”, *Svenska Dagbladet,* 2014-12-17

plats. Kategorin är dominerande i texten, då allt fokus kring ämnet handlar om hur olika organisationer ställer krav på Fifa och vill att villkoren för arbetarna ska förbättras. [70]

Artikelns berättartekniker är till en början förenkling och konkretion. Då arbetsvillkor och mänskliga rättigheter är den större samhällsfrågan som görs konkret i materialet. Artikeln tolkas också innehålla en personifiering av frågan om arbetsförhållanden för migrantarbetarna i Qatar, då författaren hänvisar till Amnestys talesperson som någon att utgå ifrån i ämnet. [71]

Carlsson tar själv inte ställning till ämnet, utan författaren förmedlar endast fakta och uttalanden taget ifrån andra källor. Exempelvis tar Carlsson upp den kritik om dödsfallen som har skett i samband med byggprojekten i Qatar, men skriver själv att landet har kritiserats hårt från andra håll och tar inte själv ställning i frågan. Detta leder till en tolkning av att artikeln är neutral i sin porträttering.

De aktörer som finns i artikeln är Anna Lindenfors, som är svenska Amnestys generalsekreterare. Lindenfors citeras vid ett antal tillfällen, men tilldelas inga attribut. Detsamma gäller organisationerna Amnesty och Human Rights Watch. Artikeln tolkas vara neutral då skribenten inte ställer de två sidorna emot varandra, utan försöker referera till de händelseförlopp som omger ämnet i fråga. [72]

”Fångar i Qatars VM-bygge” – 2015-02-09 – Emma Lukins

Emma Lukins har skrivit en artikel som är en sida lång, där hon bland annat har intervjuat gästarbetare ifrån Indien och Nepal. Texten inleds med att Lukins skriver att arbetarna ”[…] jobbar under slavliknande förhållanden i Doha som vill bli hela världens idrottshuvudstad.”[73] när hon lägger fram vad hennes artikel behandlar. Fokus i artikeln läggs på intervjuer med två gästarbetare, som porträtteras likt martyrer. Författaren förklarar bland annat att det är en temperatur på 25 grader trots att det är vinter, hon skriver också att de två arbetarna inte tjänar mer än 2000 kronor i månaden, trots att de jobbar minst tio timmar per dag. De kategorier som aktualiseras i och med detta är Arbetsförhållanden och Arenabyggen.

Alla berättartekniker kan finnas i artikeln. Artikelns innehåll tillhör den större samhällsfrågan om mänskliga rättigheter och slavarbete. Vilket görs konkret genom att författaren intervjuar två arbetare på plats i Qatar. Detta aktualiserar berättarteknikerna förenkling och konkretion. Materialet skapar också en motsättning mellan gästarbetarna och Qatar och dess företag, genom

[70] Carlsson, Sven. ”Amnesty utlyser bredare grepp”, *Svenska Dagbladet,* 2014-12-17
[71] Carlsson, Sven. ”Amnesty utlyser bredare grepp”, *Svenska Dagbladet,* 2014-12-17
[72] Carlsson, Sven. ”Amnesty utlyser bredare grepp”, *Svenska Dagbladet,* 2014-12-17
[73] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09

att göra en intensifiering och tillspetsning. Detta syns genom att författaren exempelvis beskriver förmannen på plats, då Lukins skriver att han förbjuder reporterteamet att fotografera och intervjua arbetarna. Personifieringen blir aktuell då de två intervjuarna ses som motståndare till det korrupta Fifa och Qatar, vilket också skapar en stereotyp bild av de två i artikeln. [74]

Det är tydligt att journalisten tar ställning i ämnet. Artikel tolkas vara negativ i sin porträttering. Lukins skriver ur arbetarnas perspektiv men lägger värderingar i texten, då hon exempelvis skriver om ”slavliknande förhållanden”. Författaren skriver också att ”Arbetsgivaren har tagit hans pass och han kan inte lämna landet[…]” [75]för att stärka bilden av de dåliga förhållanden som råder i landet. Lukins skriver också att 4000 arbetare ska ha fått sätta livet till redan, vilket är en ny siffra i materialet. Lukins skriver också om en händelse som stärker porträtteringens tolkning då hon skriver att gästarbetarna gärna vill berätta om livet i Qatar, ”[…] men avbryts av en förman som kommer fram och undrar om det är ”några problem” ”[76] Detta visar på att författaren vill framhäva en bild av det goda mot det onda och ställa de två polerna mot varandra.

Aktörerna som finns i artikeln är de två gästarbetare som intervjuats, samt förmannen på deras arbetsplats. Gästarbetarna porträtteras som fångar i ett VM-bygge de inte kan ta sig ifrån, trots de dåliga arbetsförhållandena. Samtidigt beskriver Lukins arbetarna som humoristiska när hon bland annat skriver att de gör uttalanden om tunga händelser i sitt liv med ett ”leende”[77]. Lukins porträtterar gästarbetarna genom att tilldela de positiva attribut, till skillnad från förmannen och hans högre chefer som ses som en del av de korrupta evenemanget. Exempelvis skriver skribenten att arbetsgivaren har tagit arbetarnas pass så de inte kan lämna arenabygget. [78]

Delsammanfattning av Svenska Dagbladet

Källmaterialet i Svenska Dagbladet tenderar att ha stor fokus på de dåliga arbetsförhållanden som råder under byggandet av VM-arenorna i Qatar. Två av artiklarna fokuserar på att organisationer som Amnesty och Human Rights Watch ställer högre krav på Fifa angående just arbetarnas villkor. Sven Carlssons artikel behandlar också företag som har gått emot Fifa och Qatars hantering av värdskapet. De tre artiklarna från Carlsson, Erlandsson och en icke nämnd författaren på Svenska Dagbladet har alla fokus på arbetsförhållanden och villkor hos arbetarna i Qatar. De stärker detta nämnda fokus genom att koppla samman människorättsorganisationer och fackliga organisationer, samtidigt som de sammankopplar händelser där företag har tagit avstånd till Qatar och Fifa just på grund av detta. Emma Lukins artikel är upplagd på ett lite

[74] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09
[75] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09
[76] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09
[77] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09
[78] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09

annorlunda sätt då hon intervjuat två arbetare i Qatar ifrån Nepal och Indien och hur de själva ser på den situation de har hamnat i. I och med detta placeras allt material ifrån Svenska Dagbladet i kategorierna Arbetsförhållande och Arenabyggen, samt Erlandssons artikel i kategorin Demonstrationer/protester/strejker.

Emma Lukins artikel är den enda artikel som innehåller alla berättartekniker, detta beror delvis på den negativa inställning hon själv har till ämnet, men också på den bild hon vill att läsaren ska få av ämnet. I övrigt tenderar materialet som tolkas vara neutralt i sin porträttering att innehålla berättarteknikerna konkretion, förenkling och personifiering. De material som vill skildra en bild av exempelvis det korrupta Fifa, eller skildra konflikten mellan Fifa och exempelvis utredaren Michael Garcia innehåller berättarteknikerna polarisering, intensifiering, tillspetsning och stereotypisering.

Tre artiklar inom materialet ifrån Svenska Dagbladet tolkas vara neutrala i sin porträttering. Det vill säga att journalisten inte själv vill ta ställning till ämnet. Tolkningen har gjort då exempelvis händelser och aktörer har en avsaknad av värdeord eller attribut som är positiva eller negativa. Skribenten Lukins är tenderar att lägga värderingar och värdeord i texten, då hon exempelvis vill skapa en bild av en kamp mellan det goda och det onda i ämnet. Hon tilldelar också aktörer och händelser attribut på positiva eller negativa vis då hon porträtterar ämnet i artikeln, exempelvis skriver Lukins om en händelse där gästarbetarna gärna vill berätta om livet i Qatar, ”[…] men avbryts av en förman som kommer fram och undrar om det är ”några problem” ”[79]. Detta citat talar för den bilden av ont mot gott som Lukins vill skapa med sin artikel.

Aktörerna som finns i Svenska Dagbladet är de två gästarbetare som Lukins skriver om, som tilldelas positiva attribut för att stärka den bild författaren vill få fram. Lukins skriver också om den förman som ska representera det onda i hennes artikel, som tilldelas negativa attribut. Exempelvis skriver Lukins att gästarbetarna är humoristiska, trots bristen på bra arbetsvillkor och de dåliga förhållanden de lever i. [80] Övriga aktörer är inte tilldelade några negativa eller positiva attribut, utan tenderar att vara porträtterade på ett neutralt sätt.

Östra Smålandstidningen

”Öppnar för ny VM-omröstning” – 2014-06-03 – TT

[79] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09
[80] Lukins, Emma. ”Fångar i Qatars VM-bygge”, *Svenska Dagbladet,* 2015-02-09

Den första artikeln ifrån Östra Smålandstidningen är cirka en tredjedels sida i omfång. Fokus i artikeln ligger på de då aktuella händelserna kring om det ska bli en ny omröstning om vilka som ska vara värd för fotbolls-VM år 2022. Skribenten skriver om de mutanklagelser och miljonbelopp som anklagelserna mot Fifa gäller. Korruptionsanklagelserna ska leda till en ny omröstning om utredaren Michael Garcia kommer fram till att anklagelserna stämmer. Anklagelserna är främst riktade mot Mohammed Bin Hamam som ska ha betalat ut massiva belopp till Fifa-representanter för att Qatar ska få vara värd för mästerskapet.

Kategorin som aktualiseras i denna artikel är Korruption/Ekonomi, då fokus i artikel ligger på den utredning som Michael Garcia ska genomföra för att undersöka de anklagelser om korruption Fifa och Qatar står inför. [81]

De berättartekniker som aktualiseras i den första artikeln från Östra Smålandstidningen är polarisering, personifiering och stereotypisering. Materialet beskriven konflikten och de många miljoner som Fifa ska ha mottagit av exempelvis Qatar och det asiatiska fotbollsförbundets ordförande Mohamed Bin Hamam, vilket placerar artikeln inom ramen för polarisering och personifiering. Bilden av det korrupta Fifa används också av författaren och skapar därmed en stereotypisering. [82]

Artikeln tenderar att vara neutral i sin porträttering, då det inte finns något som tyder på att författaren själv tar ställning till ämnet. Uttalanden och påståenden som görs i artikeln är antingen från andra källor eller andra personer som har uttalat sig om ämnet. [83]

De aktörer som finns i artikeln är Fifa-utredaren Michael Garcia, den dåvarande ordföranden i det asiatiska fotbollsförbundet Mohamed Bin Hamam och Storbritanniens tidigare justitiekansler Lord Goldsmith. Ingen av dessa aktörer tilldelas några positiva eller negativa attribut, vilket förstärker bilden av en neutral skildring av händelseförloppet i ämnet. [84]

”Beckenbauer stängs av i 90 dagar” – 2014-06-14 – TT

Omfånget på den andra artikeln i Östra Smålandstidningen är cirka en fjärdedels sida. Fokus i denna artikel ligger på att den tidigare fotbollslegendaren och Fifa-representanten Franz Beckenbauer vägrar att samarbeta i samband med utredningen av korruptionsanklagelserna inom Fifa, som leds av utredaren Michael Garcia. Artikeln behandlar det faktum att Beckenbauers

[81] TT. ”Öppnar för ny VM-omröstning”, *Östra Smålandstidningen,* 2014-06-03
[82] TT. ”Öppnar för ny VM-omröstning”, *Östra Smålandstidningen,* 2014-06-03
[83] TT. ”Öppnar för ny VM-omröstning”, *Östra Smålandstidningen,* 2014-06-03
[84] TT. ”Öppnar för ny VM-omröstning”, *Östra Smålandstidningen,* 2014-06-03

vägran att samarbeta i utredningen har lett till att han har blivit avstängd i 90 dagar runt av aktivitet i fotbollens värld. [85]

Kategorin som aktualiseras i porträtteringen är Korruption/Ekonomi. Detta då det enda fokus i artikeln läggs på utredningen av mutanklagelser som ligger på Fifa.

Materialet tenderar att vara porträtterat utifrån den större samhällsfrågan och korruption, vilket konkretiseras i texten om Franz Beckenbauers avstängning ifrån fotbollen. Detta placerar materialet i berättarteknikerna förenkling och konkretion. Författaren skriver också att Beckenbauer och Michael Garcias samarbete har varit dåligt, då Beckenbauer vägrar samarbeta. Detta skapar en personifiering, polarisering och intensifiering i texten. Samtidigt används bilden av det korrupta Fifa och skapar därmed en stereotypisering. [86]

Artikeln tolkas vara neutral i sin beskrivning då det inte finns tecken som tyder på att författaren själv tar ställning till ämnet. Det finns dock spår av att författaren ska ha en negativ syn på Franz Beckenbauer då han exempelvis skriver att den forne fotbollslegendaren ”vägrar”[87] att samarbeta. Trots detta styrks tolkningen av att artikeln ska vara neutral i sin porträttering då författaren inte visar några tydliga tecken på en negativ inställning i artikeln.

De aktörer som finns i artikeln är Franz Beckenbauer och Michael Garcia. Michael Garcia nämns endast som den Fifa-representant som leder utredningen om mutor inom förbundet, medan Franz Beckenbauer beskrivs som motvillig till ett samarbete med utredaren Garcia[88], vilket har lett till legendarens avstängning inom fotbollen. [89]

”Fifa-medlem vill ha deadline för Qatarbygge” – 2014-12-18 – TT

Den tredje artikeln ifrån Östra Smålandstidningen är cirka en tredjedels sida lång och lägger fokus på den deadline som Fifa-medlemmen Theo Zwanziger vill att Qatar ska få för att visa att de kan förbättra villkoren för arbetarna i Qatar som jobbar med byggprojekten till mästerskapet. Artikeln backas upp av de olika rapporten om att gästarbetare behandlas dåligt i Qatar, vilket leder till uttalandet av Zwanziger som menar att det inte har skett någon förbättring när det gäller arbetarnas villkor. Zwanziger menar att Qatar i och med detta inte bör få vara värd för mästerskapet.

[85] TT. ”Beckenbauer stängs av i 90 dagar”, *Östra Smålandstidningen*, 2014-06-14
[86] TT. ”Beckenbauer stängs av i 90 dagar”, *Östra Smålandstidningen*, 2014-06-14
[87] TT. ”Beckenbauer stängs av i 90 dagar”, *Östra Smålandstidningen*, 2014-06-14
[88] TT. ”Beckenbauer stängs av i 90 dagar”, *Östra Smålandstidningen*, 2014-06-14
[89] TT. ”Beckenbauer stängs av i 90 dagar”, *Östra Smålandstidningen*, 2014-06-14

Kategorierna som aktualiseras i denna artikel är Arbetsförhållanden och Arenabyggen. Anledningen till att dessa kategorier aktualiseras är att uttalandena ifrån Zwanziger framkommer i samband med de dåliga arbetsförhållanden som råder i Qatar, samt de olika rapporter som författaren nämner kring byggandet av VM-arenorna som har krävt många liv. [90]

Artikeln kan placeras inom ramen för berättarteknikerna konkretion och förenkling då ämnet är porträtterat utifrån den större frågan om Qatar ska få vara värd för fotbolls-VM eller inte. Materialet skapar också en bild av en konflikt mellan Fifa och Qatar, vilket är ovanligt ibland tidningsmaterialet. Konflikten mellan Fifa och Qatar personifieras av Fifa-medlemmen Theo Zwanziger. Det finns också tecken på en intensifiering och tillspetsning i texten då författaren exempelvis skriver att gästarbetarna arbetar som slavar i Qatar. Detta förstärker också bilden av det stereotypa Qatar som ett land vars arbetsförhållanden är dåliga. [91]

Artikel tolkas vara neutral i sin porträttering av händelserna, då författaren inte själv tar ställning genom att exempelvis använda värdeord eller negativa och positiva attribut till händelser eller aktörer. Aktören som finns i artikeln är Fifa-medlemmen Theo Zwanziger. Zwanzigers medverkan i artikeln beskrivs endast som den fifa-medlem som har lagt fram ett förslag om att Qatar ska få en deadline att visa förbättring i arbetarnas villkor. Han tilldelas inga positiva eller negativa attribut utan nämns endast i artikeln. [92]

”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa” – 2015-01-03 – Joakim Carlsson

Joakim Carlssons artikel i Östra Smålandstidningen är en sida lång, skribentens åsikter om fotbollsorganisationen Fifa syns tydligt via citat som ”inom Fifa är korruption en religion”[93] Carlsson lägger i sin artikel stort fokus på bristen på mänskliga rättigheter som arbetarna i Qatar drabbas av. Carlsson menar att landet inte alls har några bekymmer med att förbättra arbetsvillkoren för gästarbetarna som bland annat jobbar med byggandet av VM-arenorna, exempelvis skriver författaren att arbetsgivare ofta tar arbetarnas pass så de inte kan lämna landet. Författaren lägger också fokus på den utredning av korruptionsanklagelserna på Fifa, som i slutändan inte publicerades. Författaren vill också göra ett ställningstagande i ämnet Sepp Blatter och diskuterar FIFA-presidentens agerande i ämnet. Carlssons åsikter är tydliga och kan sammanfattas i denna mening om Fifa; ”[…] de bör inte representeras av en sådan organisation”.[94]

---

[90] TT. ”Fifa-medlem vill ha deadline för Qatarbygge”, *Östra smålandstidningen,* 2014-12-18
[91] TT. ”Fifa-medlem vill ha deadline för Qatarbygge”, *Östra smålandstidningen,* 2014-12-18
[92] TT. ”Fifa-medlem vill ha deadline för Qatarbygge”, *Östra smålandstidningen,* 2014-12-18
[93] Carlsson, Joakim. ”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa”, *Östra Smålandstidningen,* 2015-01-03
[94] Carlsson, Joakim. ”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa”, *Östra Smålandstidningen,* 2015-01-03

Kategorierna som aktualiseras i artikeln är Arbetsförhållanden, Korruption/Ekonomi, Diskriminering/Mänskliga Rättigheter och Arenabyggen. Arbetsförhållanden och Arenabyggen aktualiseras då författaren lägger fokus på att Qatar inte vill förbättra arbetsvillkoren för de arbetare som jobbar med exempelvis arenabyggen. Korruption/Ekonomi representeras av ett tydligt citat i texten, då Carlsson skriver att ”Som ni märker är Fifa svårt drabbat av antingen korruption eller inkompetens”.[95] Carlssons jämförelse mellan Sovjetunionen, Ryssland och Qatar och deras brist på mänskliga rättigheter inom länderna, placerar även texten i kategorin Diskriminering/Mänskliga Rättigheter.

I artikeln från Joakim Carlsson aktualiseras berättarteknikerna polarisering, intensifiering och tillspetsning. Detta syns exempelvis då författaren skapar två sidor av det onda mot det goda, då han placerar kopplar samman Qatar med det forna Sovjetunionen. Personifieringen aktualiseras i och med beskrivningen av FIFA-presidenten Sepp Blatter, som porträtteras likt bilden av det korrupta Fifa. Bilden av det korrupta Fifa skapar också en stereotypisering i materialet. [96]

Som tidigare konstaterat är texten full av tydliga tecken på vilken bild författaren har av främst Fifa och Qatar. Carlsson vill porträttera Qatar som ett land utan rättigheter för exempelvis gästarbetarna som jobbar med VM-arenorna, samt Fifa som en organisation vars president är korrupt. Ytterligare exempel på detta är när Carlsson skriver ”Fifa och Internationella olympiska kommittén(IOK) är förmodligen de mest söndermutade av alla internationella organisationer – och då finns det sannerligen konkurrens.”[97]

Den aktör som finns i texten är FIFA-presidenten Sepp Blatter. Han porträtteras genom att Carlsson tydligt tilldelar honom negativa attribut, exempelvis skriver författaren att ”Inte ens jordbävningar gör att någon kan få insyn i hans bankkonton”[98]. Författaren skriver också att Blatter är ansvarig för den bristande organisationskultur inom Fifa, som bland annat lett till att Qatar har fått VM 2022. [99]

Delsammanfattning av Östra Smålandstidningen

Det finns ett tydligt spår i materialet utifrån Östra Smålandstidningen, alla författare lägger stort fokus på de korruptionsanklagelser som Fifa och Qatar står inför i samband med fotbolls-VM 2022. Utifrån korruptionsanklagelserna handlar materialet om att Fifa-medlemmar kräver en deadline för att Qatar ska få visa att de kan förbättra villkoren för arbetarna, samt att det bör

[95] Carlsson, Joakim. ”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa”, *Östra Smålandstidningen,* 2015-01-03
[96] Carlsson, Joakim. ”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa”, *Östra Smålandstidningen,* 2015-01-03
[97] Carlsson, Joakim. ”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa”, *Östra Smålandstidningen,* 2015-01-03
[98] Carlsson, Joakim. ”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa”, *Östra Smålandstidningen,* 2015-01-03
[99] Carlsson, Joakim. ”Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa”, *Östra Smålandstidningen,* 2015-01-03

utfärdas en ny omröstning kring mästerskapets värdland. Materialet behandlar också den forna legendaren Franz Beckenbauer och hans vägran till att samarbeta i ämnet, vilket har lett till en avstängning ifrån alla fotbolls i tre månader.

Kategorierna som aktualiseras i materialet är i de första två artiklarna Korruption/Ekonomi, då fokus i artiklarna ligger på de konsekvenser som korruptionen inom organisationen har lett till. I den tredje artikeln och Joakim Carlssons artikel aktualiseras kategorierna Arbetsförhållanden, Korruption/Ekonomi, Diskriminering/Mänskliga Rättigheter och Arenabyggen. Detta då artiklarna behandlar många olika aspekter i ämnet.

Alla berättartekniker aktualiserades på något sätt i materialet från Östra Smålandstidningen. Tendensen var att de material som är neutralt i sin porträttering innehåller berättarteknikerna förenkling, konkretion och personifiering. När författarna är tendentiösa i sin porträttering skapas ofta en polarisering, intensifiering, stereotypisering och tillspetsning genom att författarna skapar en bild av ont mot gott där bilden av det korrupta Fifa var vanligt förekommande. Detta syns också då författarna gärna tilldelar aktörer och händelser negativa attribut då berättarteknikerna aktualiseras.

De tre första artiklarna ifrån Östra Smålandstidningen tolkas vara neutrala i sin porträttering. Anledningen till detta är att det inte finns uttryck som tyder på att journalisterna själva tar ställning till ämnet, utan är sakliga i sin beskrivning av händelser eller aktörer. Den artikel som står ut i materialet från Östra Smålandstidningen är Joakim Carlssons. Carlsson är otroligt tendentiös i porträtteringen av ämnet. Hans artikel tolkas vara negativ i sin porträttering, bland annat efter uttalanden där han påstår att Fifa är inkompetenta. Carlsson tilldelar också aktörer negativa attribut vilket förklarar varför tolkningen är att texten är negativ.

De aktörer som finns i materialet från Östra Smålandstidningen är Sepp Blatter, som i Carlssons text porträtteras som en korrupt FIFA-president som inte vill samarbeta i utredningen av fotbollsorganisationen. Övriga aktörer som finns i texten är Fifa-utredaren Michael Garcia, fotbollslegendaren Franz Beckenbauer och Fifa-medlemmen Theo Zwanziger. Ingen av dessa aktörer tilldelas varken negativa eller positiva attribut i de texter de medverkar.

Fackpress/Tidskrifter

”Jag ska se men inte blunda” – 2014-06-18 – Joel Halldorf

Joel Halldorf skriver i sin en sida lång artikel med att skriva om all världens fotboll, som han menar snart är hundra procent korrupt. Skribenten gör i sin text jämförelser mellan Brasilien och Qatar. Halldorf menar att båda mästerskapet visar tecken på att det inom Fifa rådet korruption.

Textens fokus ligger i att författaren vill få läsaren att tänka och göra egna ställningstaganden, då han exempelvis skriver att ”Jag ska se fotbollen, men inte blunda för korruptionen”.[100]

Halldorfs text kan placeras in i kategorierna Arbetsförhållanden och Korruption/Ekonomi. Detta syns exempelvis då författaren vill göra en jämförelse med mellan Brasilien-VM och det kommande VM:et i Qatar, när han pratar om de dåliga arbetsförhållanden gästarbetarna står inför. Korruption/Ekonomi syns exempelvis i titeln av Halldorfs artikel, vilket också representerar hela artikelns syfte; att få allmänheten att tänka till när de reflekterar över Fifa, Qatar och Brasilien i samband med korruption. [101]

I Halldorfs artikel aktualiseras alla berättartekniker utom personifiering. Skribenten hänvisar till den större bilden av moral och mänskliga rättigheter och gör i och med texten en förenkling och konkretion. Författaren skriver också att Fifa-pamparna fyller sina fickor utan moralisk hänsyn och skapar därmed en bild av kampen mellan det korrupta Fifa och det goda i idrotten. Detta skapar en polarisering, intensifiering och tillspetsning. Detta syns också genom att Halldorf skriver om de asiatiska arenabyggarna, som jobbar under slavlikna förhållanden i olidlig hetta. Stereotypen av det korrupta Fifa används också och placerar därmed artikeln inom ramen för en stereotypisering. [102]

Det finns tydliga tecken på att Halldorf själv tar ställning till ämnet. Artikeln tolkas vara negativ i sin porträttering eftersom författaren exempelvis skriver att politiken inom fotbollen bildar ett ”destruktivt system som svärtar ner fotbollens dygder”.[103] Halldorf skriver också att ”Fifa-pamparna fyller fickorna utan moralisk hänsyn”,[104] vilket talar för det ställningstagande han själv gör i texten. [105]

”Fifa gör miljardvinst på att vara värd för fotbolls-VM” – 2014-07-17 – Anton Borgström

Anton Borgströms text är cirka en sida lång, i texten lägger Borgström stort fokus på de enorma summor pengar som han konstaterar att Fifa tjänar på att utse värdland för olika mästerskap. Texten handlar till stor del om fotbolls-VM i Brasilien år 2014, men gör starka kopplingar mellan de föregående mästerskapet och de kommande mästerskapen i Ryssland och Qatar. Borgström skriver också om korruptionsanklagelserna som drabbat Fifa. Författaren menar att Fifa håller på med ett maktspel som har kritiserats från flera aktörer. Bland annat nämner Borgström Lennart

[100] Halldorf, Joel. ”Jag ska se men inte blunda”, *Sändaren,* 2014-06-18
[101] Halldorf, Joel. ”Jag ska se men inte blunda”, *Sändaren,* 2014-06-18
[102] Halldorf, Joel. ”Jag ska se men inte blunda”, *Sändaren,* 2014-06-18
[103] Halldorf, Joel. ”Jag ska se men inte blunda”, *Sändaren,* 2014-06-18
[104] Halldorf, Joel. ”Jag ska se men inte blunda”, *Sändaren,* 2014-06-18
[105] Halldorf, Joel. ”Jag ska se men inte blunda”, *Sändaren,* 2014-06-18

Johansson och Lars-Åke Lagrell som uttalat sig om att Qatar aldrig hade fått fotbolls-VM 2022 utan mutor.

Kategorierna som aktualiseras i artikeln är Demonstrationer/Protester/Strejker och Korruption/Ekonomi. Borgström ägnar stora delar av artikeln att diskutera mutorna som omger Fifa och deras mästerskap. Exempelvis skriver Borgström utifrån citat från olika aktörer att Qatar aldrig hade fått vara värd för VM utan mutor. Den andra artikeln som aktualiseras är Demonstrationer/protester/strejker, då författaren skriver om de demonstrationer som exempelvis ägde rum då allmänheten protesterade mot VM i Brasilien år 2014. [106]

Det finns en stereotypisering av det korrupta Fifa som Borgström vill att läsaren ska ta ställning mot, vilket visar en berättarteknik som bland annat skapar en negativ porträttering av ämnet. Det finns även andra tecken som tyder på att Borgström vill porträttera ämnet negativt i sin artikel. Exempelvis påstår författaren i artikeln att svenska SVT hemlighåller information när en koppling till Fifa görs. Fifa och deras representanter är den organisation och aktör som författaren lägger stor fokus på och tilldelar attribut som påverkar porträtteringen. Fifa och deras representanter påstås vara korrupta, vilket stärks av att författaren tilldelar aktörer som Lennart Johansson och Lamartine Da Costa positiva attribut då de motsätter sig Fifas agerande. [107]

”Diktatur får spelen att flyta smärtfritt” – 2014-11-21 – Erik Larsson

Erik Larssons artikel är cirka en sida lång och lägger ett stort fokus på arbetsförhållandena för gästarbetarna som arbetar med VM-arenorna. Larssons inställning till Qatar som land och att de ska vara värdland för friidrotts-VM och fotbolls-VM syns tydligt när han skriver:

”I veckan bestämde Internationella friidrottsförbundet (IAAF) att det blir Qatar som får arrangera Friidrotts-VM 2019. Qatar! Här pratar vi om ett av världens värsta slavländer. Ett land där 1,3 procent av befolkningen räknas som slavar. Ett land där arbetsgivarna lägger beslag på passen, där lönerna är usla och tusentals dör. Ordet arbetsmiljö verkar ha stekts bort i ökenhetta.” [108]

Författaren gör kopplingar mellan Qatar, Ryssland och Kina och skriver att mästerskapen i länderna bör lyfta områden som mänskliga rättigheter, dock påstår författaren att ingen har märkt av dessa förbättringar. Detta skapar också en förenkling och konkretion av en större samhällsfråga, vilket placerar artikeln inom ramen för de två berättarteknikerna. Materialet innehåller också en polarisering då författaren skriver om det korrupta Fifa mot resten av världens moraliska värderingar. I artikeln finns också en tillspetsning och intensifiering då

[106] Borgström, Anton. ”Fifa gör miljardvinst på att vara värd för fotbolls-VM”, *DagensETC,* 2014-07-17
[107] Borgström, Anton. ”Fifa gör miljardvinst på att vara värd för fotbolls-VM”, *DagensETC,* 2014-07-17
[108] Larsson, Erik. ”Diktaturen får spelen att flyta smärtfritt” *Arbetet,* 2014-11-21

författaren exempelvis uttrycker sig som att arbetsgivarna i Qatar beslagtar arbetarnas pass så de inte kan lämna landet. Personifieringen syns i artikeln när författaren kopplar samman Vladimir Putins agerande i Sotji-OS med hur Qatar som land idag har agerat när det handlar om fotbolls-VM 2022. Det är återigen bilden av det korrupta Fifa som vill förmedlas av författaren, vilket tyder på att berättartekniken stereotypisering finns i artikeln. [109]

Det finns många uttryck som tyder på att författaren tar ställning till fotbolls-VM i Qatar 2022 och Fifa. Artikeln tolkas vara negativ i sin porträttering, exempelvis tilldelar författaren aktörer negativa attribut och gör egna ställningstaganden till Qatar som land och Fifa som organisation. Larsson skriver exempelvis att det skulle vara kul att veta vilka bilar Fifa-medlemmar kör, samt hur mycket rysk kaviar de äter. Detta är ett tydligt tecken på ett eget ställningstagande som framställer Fifa och Qatar negativt. Artikeln innehåller uttalanden om arbetsförhållanden som gästarbetarna lever med i Qatar, där författaren påstår att det är en konsekvens av diktaturer och maktspel. Larsson avslutar med att skriva ”Det där sista var ju raljant av mig. Förlåt. Pyramiderna byggdes trots allt inte med medarbetarsamtal.”[110]. Uttalanden likt detta tyder på att Larsson själv är starkt kritiskt till Qatar som land, men även korruptionen inom Fifa.

Den aktör som finns i artikel är Vladimir Putin. Författaren kopplar det kommande mästerskapet i Qatar med vad Putin gjort i samband med vinter-OS i Sotji, då han skriver ”Samtidigt som Putin håller på att förvisa de mänskliga rättigheterna till ett arbetsläger i Sibirien har landet haft en rad stora idrottsevenemang”. [111] Uttalande visar på att författaren tilldelar Putin negativa attribut och kopplar honom med en diktatur i Qatar. [112]

”Förbjud fotbollsförbunden att delta i Qatars blodbad” – 2015-01-23 – Martin Klepke

Martin Klepkes artikel är cirka en halv sida i omfång. Fokus i artikel ligger på arbetsförhållanden för gästarbetare i Qatar. Skribenten menar att Qatar visar en nonchalans mot människoliv och att 4000 beräknas dö innan evenemanget ens har börjat. Kategorierna som aktualiseras i Klepkes artikel är Arbetsförhållanden och Arenabyggen. Detta syns då Klepke exempelvis pratar om de speciallagar som råder för gästarbetare, där han menar att dessa lagar gör att ingen kan ställas till svars för exempelvis dödsfallen under byggandet av VM-arenorna. [113]

I artikeln finns en tydlig förenkling och konkretion som ska underlätta för läsaren. Berättarteknikerna aktualiseras då det pågående handbolls-VM kopplas samman med mänskliga

[109] Larsson, Erik. ”Diktaturen får spelen att flyta smärtfritt” *Arbetet,* 2014-11-21
[110] Larsson, Erik. ”Diktaturen får spelen att flyta smärtfritt” *Arbetet,* 2014-11-21
[111] Larsson, Erik. ”Diktaturen får spelen att flyta smärtfritt” *Arbetet,* 2014-11-21
[112] Larsson, Erik. ”Diktaturen får spelen att flyta smärtfritt” *Arbetet,* 2014-11-21
[113] Klepke, Martin. ”Förbjud fotbollsförbunden att delta i Qatars blodbad”, *Arbetet*, 2015-01-23

rättigheter och arbetsförhållanden i Qatar. Det skapas också en polarisering genom att författaren Klepke visar upp bilden av diktaturen Qatar gentemot de internationella fackförbundet. En intensifiering och tillspetsning blir aktuell då författaren skriver att diktaturen blunda och släcker liv. Stereotypen av Qatar som ett korrupt land som inte har några som helst intressen för arbetsvillkor aktualiseras genom att författaren skriver om de speciallagar som landet har skapat för att ingen ska kunna stå till svars för de hemska handlingar som genomförs av företag inom landet.[114]

Det finns flera tydliga uttryck som tyder på att journalisten själv tar ställning till ämnet. Klepke är tendentiös i sin beskrivning av arbetsförhållandena för gästarbetarna och detta syns exempelvis då han kallar Qatars VM-bygge för blodbad.[115]

Det finns inga aktörer porträtterade i artikeln, utan författaren skriver allmänt om ämnet fotbolls-VM i Qatar och uttrycker sina egna ståndpunkter genom att porträttera händelserna negativt. Exempelvis skriver författaren att Qatar inte kan ses som ett civiliserat land, utan andra civiliserade länder bör förbjuda sina fotbollslag att delta i mästerskapet. [116]

Delsammanfattning av Fackpress/Tidskrifter

Materialet i Fackpress/Tidskrifter tenderar att lägga ett stort fokus på antigen arbetsförhållanden för gästarbetarna i Qatar, eller den korruption som Fifa står anklagad inför. I och med att materialet lägger fokus på just dessa punkter, hamnar materialet inom kategorierna Arbetsförhållanden, Arenabyggen, Demonstrationer/Protester/Strejker och Korruption/Ekonomi.

Det är tydligt i materialet från Fackpress och Tidskrifter att de olika berättarteknikerna aktualiseras på ett starkare sätt. Författarna använder ofta alla berättartekniker för att porträttera ämnet och gör även egna ställningstaganden i texten. Det är i materialet vanligt att se bilden av en stereotypisering av det korrupta Fifa. Samtidigt som en polarisering, tillspetsning och intensifiering också syns i allt material för att förstärka bilden som vill framhävas av skribenten. Det kan då konstateras att materialet från Fackpress och Tidskrifter är tydligare i sina ställningstaganden och berättartekniker än det övriga materialet, då texterna ofta är väldigt negativa i sin porträttering. Tolkningen blir då att berättarteknikerna skapar en tydligare negativ porträttering i materialet från Fackpress/Tidskrifter.

[114] Klepke, Martin. ”Förbjud fotbollsförbunden att delta i Qatars blodbad”, *Arbetet*, 2015-01-23
[115] Klepke, Martin. ”Förbjud fotbollsförbunden att delta i Qatars blodbad”, *Arbetet*, 2015-01-23
[116] Klepke, Martin. ”Förbjud fotbollsförbunden att delta i Qatars blodbad”, *Arbetet*, 2015-01-23

Utifrån analyserna är materialet från Fackpress/Tidskrifter de material som tydligast är vinklat på något sätt, då författarna tenderar att själva göra starka ställningstaganden och därmed försöker påverka läsaren på något sätt. Alla artiklar i materialet från Fackpress/Tidskrifter är tolkade som negativa i sin porträttering.

Fifa och deras representanter påstås ofta vara korrupta i materialet, vilket stärks av att författaren tilldelar aktörer som Lennart Johansson och Lamartine Da Costa positiva attribut då de motsätter sig Fifas agerande. Även Vladimir Putin som en aktör vars handlande beskrivs negativt i porträtteringen.

Avslutande reflektioner och diskussion

I studiens inledning konstateras det att syftet är att undersöka hur porträtteringen av det kommande fotbolls-VM i Qatar år 2022 sett ut i svenska dagstidningar och fackpress/tidskrifter perioden 2014-04-14 till 2015-04-15. Uppsatsen utgår ifrån fyra dagstidningar samt även fackpress och tidskrifter. Studien syftade också till att undersöka om nyhetsrapporteringen skiljer sig mellan dagstidningarna, samt om rapporteringen skiljer sig mellan dagstidningar och fackpress, vilket motiverade studiens vetenskapliga värde och att det finns en kunskapslucka i ämnet. Detta utvecklades till frågeställningarna nedan:

- **Hur ser porträtteringen ut i dagstidningar och fackpress/tidskrifter? Skiljer den sig och iså fall hur?**
- **Hur förändras fokus i porträtteringen under tidsperioden?**
- **Vad styr nyhetsrapportering kring Qatar-VM?**
- **Varför ser nyhetsrapporteringen ut som den gör?**

Teorierna som studie utgår ifrån är hämtade av Nord, Strömbäck, Picard, Krogh och Hvitfeldt. Utgångspunkten för studien ligger i medieteorierna dagordningseffekt och nyhetsskapande, nyhetsvärdering och nyhetsurval, medielogikens berättartekniker samt tidigare nyhetsvärderingsmodeller av Galtung & Ruge(1965), Gans(1980), Hvitfeldt (1989) och McManus (1994). Dessa är studiens teoretiska ramverk och är grunden till den analysmodell och analysverktyg som används i studiens empiriska del.

Uppsatsens metod är grundad utifrån Johannesen & Tuftes(2010) samt Starrin & Svenssons(1994) tankar om metodtriangulering samt kvalitativ och kvantitativ analys. I kombination med detta har en analysmodell med tillhörande analysverktyg skapats för att kunna svara på studiens frågeställningar.

För att besvara frågeställningen om hur nyhetsrapporteringen ser ut i respektive tidning kan jag konstatera att resultatet ifrån den kvantitativa analysen i källmaterialet ur Dagens Nyheter innehöll 27 artiklar som på något sätt behandlade ämnet fotbolls-VM i Qatar 2022. 14 av dessa artiklar ansågs relevanta till undersökningen då de behandlade debatten om exempelvis korruption inom fotbollsorganisationen Fifa. Noterbart är att åtta av artiklarna är publicerade i juni. Ingen av artiklarna tolkades som positiva i sin porträttering, medan sex tolkades neutrala och åtta stycken tolkades som negativa. Kategorin Korruption/Ekonomi var den som aktualiserades flest gånger i materialet, då den syntes vid 13 tillfällen. Kategorin Demonstrationer/Protester/Strejker aktualiserades endast två gånger. Medan övriga kategorier aktualiserades sex eller sju gånger. I den kvalitativa analysen lades stort fokus på de korruptionsanklagelser som Fifa står inför, samt den utredning som organisationen är iblandad i för att lösa debatten. De berättartekniker som aktualiserades i materialet ifrån Dagens Nyheter syntes tydligast i koppling till hur författaren ville porträttera ämnet. Vid en negativ porträttering var det ofta tydligt att berättarteknikerna polarisering, intensifiering, tillspetsning, personifiering och stereotypisering var aktuella. Främst var det bilden av det stereotypa korrupta Fifa som författarna ville framhäva, vilket aktualiserade berättartekniken stereotypisering. Tilldelningen av värdeladdade ord eller attribut skapade också en bild av hur skribenten ville porträttera ämnet. Resultatet visade tydligt att det ofta förekom negativa attribut till aktörer då artikeln tolkades vara negativ i sin beskrivning.

För att fortsättningsvis besvara frågeställningen om hur porträtteringen ser ut kan jag konstatera att utifrån källmaterialet i Svenska Dagbladet kan man konstatera att 69 artiklar fanns som på något sätt behandlade fotbolls-VM i Qatar. 29 av dessa artiklar tolkades vara relevanta för studiens syfte. Noterbart i materialet var att 13 av dessa artiklar publicerades i november. Ingen av artiklarna tolkades vara positiv i sin porträttering av ämnet, nio stycken tolkades vara neutrala medan 19 stycken tolkades vara negativa i sin porträttering. Kategorin Arbetsförhållanden var aktuell 21 gånger och var den mest framträdande kategorin i materialet. Alla kategorier utom Demonstrationer/protester/strejker var framträdande i materialet då denna kategori endast aktualiserades en gång. Materialet i Svenska Dagbladet tenderade att ha stort fokus på arbetsförhållandena som gästarbetarna i Qatar lider av. Artiklarna tenderade att försöka skapa en bild av ont mot gott genom att ha källor ifrån exempelvis Human Rights Watch och Amnesty. Berättarteknikerna som finns i materialet från Svenska Dagbladet är likt Dagens Nyheter ett tydligt tecken på vilken bild av ämnet skribenten vill ge läsaren. De artiklar som vill skildra en bild av det korrupta Fifa innehåller ofta polarisering, intensifiering, tillspetsning och stereotypisering. Vid en neutral porträttering tenderar materialet att luta emot att innehålla berättarteknikerna

konkretion, förenkling och personifiering. Det kan tolkas som att de artiklarna som tolkades vara neutrala, vill framstå som sakliga och konkreta, utan att själva göra ställningstaganden. De neutrala artiklarna i Svenska Dagbladet tenderar att ha en avsaknad av negativa eller positiva attribut till aktörer, vilket stärker bilden av tolkningen. Då aktörer blir tilldelade attribut tenderar artiklarna att falla inom ramen som negativa.

Frågeställningen om hur porträtteringen ser ut besvaras också genom att konstatera att materialet i Östra Smålandstidningen innefattade 18 artiklar, varav tio tolkades som relevanta för studien. Sex av dessa artiklar tolkades som negativa i sin porträttering, medan fyra tolkades vara neutrala i sin porträttering. Noterbart i materialet var att fyra av dessa artiklar var publicerade i juni månad. Kategorin Demonstrationer/protester/strejker var inte aktuell någon gång i analysen av materialet, övriga kategorier aktualiserades fyra till fem gånger. I materialet finns också tydliga tecken på att stort fokus läggs på korruptionsanklagelserna gentemot Fifa. Likt tidigare tidningar var tendensen att berättarteknikerna förenkling, konkretion och personifiering syntes vid en neutral porträttering. När författarna är tendentiösa fanns ofta berättarteknikerna polarisering, intensifiering, stereotypisering och tillspetsning. Bilden av det korrupta Fifa var ofta det författarna ville lämna läsaren med, då en stereotyp bild av organisationen syntes i analysen. Detta syntes också genom att journalisterna ofta lämnade läsaren med negativa attribut hos aktören vid tolkningen av berättarteknikerna.

Resultatet ifrån materialet i Fackpress/Tidskrifter besvarar frågeställningen om hur porträtteringen ser ut och innehöll 39 artiklar, varav 18 stycken ansågs vara relevanta för studiens syfte. 13 av dessa artiklar tolkades som negativa i sin porträttering, medan fem stycken ansågs vara neutrala. Noterbart var att sex artiklar publicerades i juni månad. Fördelningen av kategorierna var fördelat mellan 12-14 gånger i alla kategorier utom Demonstrationer/protester/strejker som endast aktualiserades fyra gånger. Likt övrigt material tenderar materialet i Fackpress/Tidskrifter att fokusera mycket på arbetsvillkoren för gästarbetarna i Qatar eller korruptionen inom Fifa. Det finns tecken på att de olika berättarteknikerna aktualiseras på ett annorlunda sätt i Fackpress/Tidskrifter i jämförelse med övrigt material. Författarna använder ofta berättartekniker för att göra egna ställningstaganden i texten. Exempelvis syntes polarisering, tillspetsning och intensifiering tydligare i materialet, då skribenten ville skapa en bild av vad som är rätt och fel ur moralisk hänsyn. Materialet är starkare negativt i Fackpress och Tidskrifter, vilket syns i och med dessa berättartekniker och dess syften. Denna tolkning styrks också av hur journalisterna framställer olika aktörer genom att tilldela dem negativa attribut. Det finns också exempel som tyder på att aktörer som motsätter sig Fifa som organisation blir tilldelade positiva attribut.

I det stora hela går det att konstatera att 72 stycken av det totala antalet artiklar valdes ut till studien. Detta ger en procentsats på 46.4 procent. Det är tydligt att materialet tenderar att skildra ämnet negativt då 46 av artiklarna är tolkades som negativa i sin porträttering, medan 24 stycken är neutrala i sin porträttering. Noterbart för studien är att ingen av artiklarna tolkas positiva i sin porträttering. Kategorin Demonstrationer/protester/strejker aktualiserades endast sju gånger, medan övriga kategorier var aktuella mellan 39-46 gånger.

För att besvara frågeställningen om vad som styr nyhetsrapporteringen kan man konstatera att tenderar materialet att hamna inom samma kategorier, då fokus hos författarna ofta ligger på att framställa Fifa som en korrupt organisation, vilket också besvarar frågeställningen om varför rapporteringen ser ut som den gör. Detta syns exempelvis genom att berättarteknikerna tenderar att påverka om porträtteringen var negativ eller neutral. Detta stärks också genom att den största delen av artiklarna är negativa i sin porträttering av ämnet. Berättarteknikerna var också det tydligaste tecknet på vilken bild av ämnet läsaren fick, genom att dagstidningarna ofta använde en konkretion och förenkling vid de tillfällen där artikeln tolkades som neutral. När artikeln tolkades vara negativ i sin beskrivning var det ofta tydligt att polarisering, tillspetsning, intensifiering och stereotypisering användes av författarna. Medielogikens berättartekniker och de resultat de visar i denna studie kan även kopplas samman med Kent Asps resultat i sitt arbete *News media logic in a new institutional perspective*. Asp kommer fram till att medielogiken är det som till viss del styr nyhetsproduktionen, i denna studie kan Asps resultat sammankopplas med medielogikens berättartekniker och det faktum att det var tydligt att författarna i denna tolkning av materialet hade tydliga tecken på olika berättartekniker för att fånga läsarens intresse.

Frågeställningen om porträtteringen skiljer sig åt mellan fackpress och dagstidningar besvaras genom att konstatera att porträtteringen inte skiljer sig speciellt mycket mellan dagstidningarna, däremot går det att konstatera att materialet utifrån fackpress/tidskrifter tenderade att ha en mer negativ porträtteringen av ämnet, det syntes exempelvis genom att berättarteknikerna var lättare att observera i materialet. Skillnaden mellan fackpress/tidskrifter och dagstidningar kan ofta vara att fackpressen ofta är mer nischad. Det visas exempelvis genom att tidningar som Arbetarskydd och Lag & Avtal finns med i materialet. Materialet tenderar då att fokusera på exempelvis arbetsvillkoren för gästarbetarna i Qatar. Då arbetsvillkoren kan tolkas som dåliga är det då rimligt att det bör ligga en skillnad mellan fackpress/tidskrifter och dagstidningarna. En annan tydlig skillnad är kopplingen till teorin, där dagstidningarna ofta fokuserar på att beskriva korruptionen inom Fifa. Detta tyder på att en avvikande och överraskande nyhet publiceras, som teorin om nyhetsvärdering och nyhetsurval konstaterar är ett krav för att en nyhet ska publiceras. Detta resultat kan kopplas till forskningen av Johan Galtung och Marie Holmboe Ruge som i sin

studie *The structure of foreign news* konstaterar att kriterierna och nyhetsvärderingsmodellerna är det som styr vilka nyheter som faktiskt publiceras. Då fackpressen tenderar att vara nischad, läggs fokus på mer specifika saker som arbetsvillkoren medan dagstidningarna förhåller sig till nyhetsvärderingsmodellerna. I koppling till nyhetsvärderingsmodellerna kan man också se vissa tendenser till att nyheterna i dagstidningarna ofta följer de ramar som är uppsatta av de medieteorier som ligger till grund för studien.

För att en nyhet ska publiceras bör den enligt teorierna följa vissa riktlinjer för att kunna fånga läsarens intresse. Dagstidningarna följer de ramarna och de blir tydligare när man kopplar samman dessa ramar med berättarteknikerna, detta besvarar också frågeställningen om varför rapporteringen ser ut som den gör men också vad som styr nyhetsurvalet. Konstaterandet syns ännu tydligare i fackpress/tidskrifter då berättarteknikerna är syns tydligare. Resonemanget kan också stärkas av det faktum att nästan 50 procent av artiklarna i källmaterialet på något sätt behandlade debatten om Qatar. Det kan kopplas till teorin om hur nyheter publiceras utifrån styrfält. I många fall tenderade artiklarna att göra ett ställningstagande gentemot korruption eller de dåliga arbetsförhållanden som gästarbetarna i Qatar drabbas av. Det tyder på ett intresse hos tidningarna att visa läsarna att detta är nyheter som är viktiga att förmedla och att teorin om styrfält inom nyhetsorganisationer syns i källmaterialet i denna studie. En bra nyhet ska utifrån dessa teorier vara intressanta, avvikande, aktuell, vara nära geografiskt och innehålla elitaktörer. Det är tydligt att dessa faktorer är aktuella i porträtteringen, då exempelvis tilldelning av värdeladdade attribut är frekvent förekommande i källmaterialet. Samtidigt kan man konstatera att nyheterna inte är händelser som ligger nära geografiskt, dock går det att hitta tecken på att de andra kriterierna uppfylls. Det går också att koppla samman det faktum att nyheterna i materialet var frekvent förekommande i juni månad, vilket var i samband med det föregående fotbolls-VM:et i Brasilien. Det går utifrån detta att konstatera att ett fotbolls-VM är så pass ovanligt så händelsen övertar den faktor utifrån teorin som säger att en nyhet bör vara nära geografiskt. Resultatet uppfyller samma kriterier som Håkan Hvitfeldt skriver om i sin studie *På förstasidan – en studie i nyhetsvärdering*. Där Hvitfeldt bland annat säger att nyheter ska involvera politik, ekonomi eller brott. Nyheterna ska också vara sensationella och involvera elitpersoner, samt att de är enkla och är en del av ett större tema. Hvitfeldts resultat är tydligt i samband med kopplingen till bland annat berättarteknikerna. I de fallen där artiklarna tolkas vara neutrala i sin beskrivning, tenderar de att hålla sig till berättarteknikerna konkretion, personifiering och förenkling, som därmed kan kopplas till Hvitfeldts studie.

Resultatet kan också kopplas samman till Bengt Johanssons studie *Vid nyhetsdesken: en studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*. Likt Hvitfeldts resultat konstaterar Johansson att det till

viss del är berättarteknikerna som fångar läsarens intresse. I denna studie finns det tecken som tyder på att materialet ifrån fackpress och tidskrifter till viss del förhåller sig mer till berättarteknikerna i samband med att de gör tydligare ställningstaganden än materialet från dagstidningarna. Dagstidningarna förhåller sig tydligare till teorier om nyhetsvärdering i studiens resultat, medan fackpressen som tenderar att vara mer nischad lättare kan skapa en intressant nyhet med hjälp av dessa berättartekniker. Detta konstaterande kan också stärkas av Jesper Strömbäcks rapport *Medielogik och medialiserad politik* där han påstår att berättarteknikerna är det som ger nyhetsorganisationer makten att skapa intresse hos allmänheten.

Källmaterialet valdes till viss del utifrån vilken politisk tillhörighet de olika tidningarna har, men även utifrån hur många tryckta exemplar de har. Anledningen var att det skulle finnas en möjlighet till att hitta en skillnad mellan hur debatten om Qatar porträtteras i olika politiska läger, samt att tidningarna skulle vara rikstäckande eller ha över 50 000 exemplar. Dagens Nyheter valdes utifrån att tidningen är liberal, Svenska Dagbladet är moderat samt Östra Smålandstidningen som är socialdemokratisk. Det går dock inte utifrån denna studie att konstatera utifall tidningarna porträtterar debatten på något speciellt sätt i koppling till tidningarnas politiska tillhörighet. Det skulle däremot vara intressant att fokusera på just denna fråga i en studie som inte avgränsar sig likt denna studie.

Den bild läsaren lämnas med i porträtteringen av konflikten är likvärdig i de olika dagstidningarna, däremot finns det en skillnad i hur fackpress/tidskrifter skildrar debatten. Den främsta skillnaden ligger i att fackpressen ofta har en tendentiös skildring som är tydligare i jämförelse med dagstidningarna. Berättarteknikerna visar ofta om skildringen är vinklad eller inte och då främst i jämförelsen mellan fackpress/tidskrifter och dagstidningarna.

Metoden som används i studien tenderar att bygga på vissa tolkningar. Men då den kvantitativa och kvalitativa analysen visar samma tendenser kan det konstateras att tolkningarna är rimliga att göra. Studien innehåller också ett urval av källmaterial som kan påverka resultatbilden, däremot är urvalet gjort på ett sätt där materialet i den kvalitativa analysen är valt så den generella bilden av tidningarnas porträttering framkommer. Det är även möjligt att konstatera att ett annorlunda resultat hade framkommit vid en annorlunda vald tidsperiod. Tidsperioden valdes så det föregående fotbolls-VM:et i Brasilien inkluderades, med tanke på att ämnet och debatten om fotbolls-VM i Qatar bör aktualiseras under VM:et i Brasilien. Resultatet tyder också på att denna tolkning var rimlig då materialet visade att många artiklar tenderade att publiceras i juni år 2014, vilket var under VM:et i Brasilien. För att besvara frågeställningen om fokus i porträtteringen

förändras kan man då också konstatera att bilden av debatten i Qatar inte förändras nämnvärt, utan bilden som förmedlas till läsaren är kontinuerlig igenom hela tidsperioden.

I koppling till forskningen av Sigurd Allen, som kommer fram till att det finns två tydliga syften varför nyhetsorganisationer publicerar nyheter. Han menar att kopplingen mellan kommersialism och journalistiska kriterier påverkar varandra till det negativa i vissa fall. Denna studies resultat visar att forskningen av Allen inte kan kopplas samman. Det vill säga att studiens resultat visar att de journalistiska riktlinjerna är tydliga och visas exempelvis i nyhetsvärderingsmodellerna i teorin. Resultatet av studien kan även kopplas samman med forskningen från Kai Hafez, som i sin studie kommer fram till att medias globalisering leder till en kunskapsspridning som är nyttig i samhället. Det går också att konstatera att Anna Rosvalls studie bland annat kommer fram till att stormakter ofta får mycket utrymme i medierapporteringen. Möjligen kan inte Qatar ses som en stormakt, men tendenser visar på att landet är ett av världens rikaste, vilket till viss del också förklarar att de ges ett stort utrymme i materialet åt just Qatar och dess koppling till Fifa.

Referenslista

Källor:

"Beckenbauer stängs av i 90 dagar", 2014-06-14, TT

"Fifa-medlem vill ha deadline för Qatarbygge", 2014-12-18, TT

"Här är världens sämsta arbetsplatser", 2014-05-21, Svenska Dagbladet

"Öppnar för ny VM-omröstning", 2014-06-03, TT

Borgström, Anton. *"Fifa gör miljardvinst på att vara värd för fotbolls-VM"*, DagensETC 2014-07-17

Carlsson, Joakim. *"Fotbollen förtjänar något bättre än Fifa",* Östra Smålandstidningen, 2015-01-03

Carlsson, Sven. *"Amnesty utlyser bredare grepp"*, Svenska Dagbladet, 2014-12-17

Danielsson, Mattias. *"Miljoner i mutor för Qatar-VM"*, Dagens Nyheter, 2014-06-02

Erlandsson, Adam. *"Sony bryter avtal med Fifa"*, Svenska Dagbladet, 2014-11-27

Esk, Johan. *"Johan Esk: Fifa-pamparna grisar ner den vackra sporten"*, Dagens Nyheter, 2014-06-10

Grimlund, Lars. *"Fifa slipper överklagan"*, Dagens Nyheter, 2014-12-17

Halldorf, Joel. *"Jag ska se men inte blunda"*, Sändaren, 2014-06-18

Klepke, Martin. *"Förbjud fotbollsförbunden att delta i Qatars blodbad"*, Arbetet, 2015-01-23

Larsson, Erik. *"Diktatur får spelen att flyta smärtfritt"*, Arbetet, 2014-11-21

Littorin, Jens. *"Fifas trovärdighet har nått botten"*, Dagens Nyheter, 2014-11-14

Lukins, Emma. *"Fångar i Qatars VM-bygge"*, Svenska Dagbladet, 2015-02-09

Referenser:

Allern, Sigurd, *'Journalistic and commercial news values: news organizations as patrons of an institution and market actors'*, 15th Nordic Conference on Media and Communication Research., S. 137-152, 2002

Allan, Stuart (red.), *Journalism: critical issues*, Open University Press, Maidenhead, 2005

Asp, Kent, *News media logic in a New Institutional perspective*, Journalism Studies, 15:3, 256-270 2014

Boyle, Raymond. *Sports journalism: content and issues.* London: Sage, 2006

Brighton, Paul & Foy, Dennis, *News values*, SAGE, Los Angeles, 2007

Ekengren, Ann-Marie & Hinnfors, Jonas. *Uppsatshandbok: [hur du lyckas med din uppsats]*, 2., [rev.] uppl., Studentlitteratur, Lund. 2012

Ekman, Matthias. *Den globala rättiserörelsen i svenska medier: hegemoniska formationer i relationen mellan journalistik och kapitalism.* Diss. Stockholm: Stockholms universitet. 2011

Galtung, Johan & Ruge Holmboe, Mari. *The structure of foreign news*, Journal of peace research, 2:1, 64-91, 1965

Hafez, Kai. *The myth of media globalization.* Cambridge: Polity. 2007

Hvitfelt, Håkan. *Nyheterna och verkligheten: byggstenar till en teori*. Univ., Journalisthögskolan, Göteborg, 1989.

Hvitfelt, Håkan. *På första sidan: en studie i nyhetsvärdering*. Stockholm: Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar. 1985

Johannessen, Asbjørn & Tufte, Per Arne. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Malmö: Liber. 2010

Johansson, Bengt. *Vid nyhetsdesken: en studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*, Demokratiinstitutet, Sundsvall. 2008

Nationalencyklopedin Dagens Nyheter www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/dagens-nyheter hämtad 2015-04-20

Nationalencyklopedin Svenska Dagbladet www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/svenska-dagbladet hämtad 2015-05-08

Nationalencyklopedin Sveriges socialdemokratiska arbetareparti www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sveriges-socialdemokratiska-arbetareparti hämtad 2015-05-08

Malmqvist, P & Ruohonen, F. *"… Sepp Blatter och hans glada gamänggäng rider in på sina gyllene dollarhästar… - En innehållsanalys av porträtteringen av konflikterna kring fotbolls-VM i Brasilien 2014"*. C-uppsats, Högskolan för lärande och kommunikation. Jönköping. 2014

Picard, Robert & Krogh, Torbjörn von, mfl. *Vem betalar journalistiken? : om journalistikens värde för olika intressenter*. Sim(o), Stockholm. 2011

Roosvall, Anna. *Utrikesjournalistikens antropologi: nationalitet, etnicitet och kön i svenska tidningar*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2005. Tillgänglig på internet: http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-345

Starrin, Bengt och Svensson, Per-Gunnar. *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Studentlitteratur, Lund. 1994

Stofer, K. Schaffer, T. Rosenthal, J. Brian, A. *Sport Journalism: an introduction to reporting and writing*. Lanham, Md. Rowman & Littlefield. 2010

Strömbäck, Jesper, *Den medialiserade demokratin: om journalistikens ideal, verklighet och makt*. SNS Förlag. 2004.

Strömbäck, Jesper, *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. Studentlitteratur, Lund. 2009.

Strömbäck, Jesper. Nord, Lars. *Medierna och demokratin*. Studentlitteratur, Lund. 2004

Strömbäck, Jesper. *Medielogik och medialiserad politik*. Sundsvall: Demokratiinstitutet. 1998.

Strömbäck, Jesper, Karlsson, Michael, Hopmann David Nicolas, *Determinants of news content – comparing journalists' perceptions of the normative and actual impact of different event properties when deciding what's news*, Journalism Studies, 13:5-6, 718-728, 2012.

Söderberg, Robin. *Spelet om makten – när idrott blir politik*. Utrikespolitiska institutet – Världspolitikens dagsfrågor, Stockholm. 2014/nr.5